

O'REILLY®

Wydanie II

Python w analizie danych

PRZETWARZANIE DANYCH ZA POMOCĄ PAKIETÓW
PANDAS I NUMPY ORAZ ŚRODOWISKA IPYTHON

Helion

Wes McKinney

Tytuł oryginału: Python for Data Analysis: Data Wrangling with Pandas, NumPy, and IPython, 2nd Edition

Tłumaczenie: Konrad Matuk

ISBN: 978-83-283-4081-7

© 2018 Helion S.A.

Authorized Polish translation of the English edition of Python for Data Analysis, 2nd Edition ISBN 9781491957660 © 2018 William McKinney

This translation is published and sold by permission of O'Reilly Media, Inc., which owns or controls all rights to publish and sell the same.”

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Pliki z przykładami omawianymi w książce można znaleźć pod adresem:
<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/pytand.zip>

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres
<http://helion.pl/user/opinie/pytand>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Przedmowa	11
1. Wstęp	15
1.1. O czym jest ta książka?	15
Jakie rodzaje danych?	15
1.2. Dlaczego warto korzystać z Pythona w celu przeprowadzenia analizy danych?	16
Python jako spoiwo	16
Rozwiązywanie problemu „dwujęzyczności”	17
Dlaczego nie Python?	17
1.3. Podstawowe biblioteki Pythona	17
NumPy	18
pandas	18
Matplotlib	19
IPython i Jupyter	19
SciPy	20
Scikit-learn	21
statsmodels	21
1.4. Instalacja i konfiguracja	22
Windows	22
Apple (OS X, macOS)	23
GNU, Linux	23
Instalowanie i aktualizowanie pakietów Pythona	24
Python 2 i Python 3	24
Zintegrowane środowiska programistyczne i edytory tekstowe	25
1.5. Społeczność i konferencje	25
1.6. Nawigacja po książce	26
Przykłady kodu	27
Przykładowe dane	27
Konwencje importowania	27
Żargon	27

2. Podstawy Pythona oraz obsługi narzędzi IPython i Jupyter	29
2.1. Interpreter Pythona	30
2.2. Podstawy interpretera IPython	31
Uruchamianie powłoki IPython	31
Uruchamianie notatnika Jupyter Notebook	32
Uzupełnianie poleceń	35
Introspekcja	36
Polecenie %run	37
Wykonywanie kodu ze schowka	39
Skróty klawiaturowe działające w terminalu	39
Polecenia magiczne	40
Integracja pakietu matplotlib	42
2.3. Podstawy Pythona	42
Semantyka języka Python	43
Skalarne typy danych	50
Przepływ sterowania	57
3. Wbudowane struktury danych, funkcje i pliki	61
3.1. Struktury danych i sekwencje	61
Krotka	61
Lista	64
Wbudowane funkcje obsługujące sekwencje	68
Słownik	70
Zbiór	73
Lista, słownik i zbiór — składanie	75
3.2. Funkcje	77
Przestrzeń nazw, zakres i funkcje lokalne	78
Zwracanie wielu wartości	79
Funkcje są obiektami	79
Funkcje anonimowe (lambda)	81
Currying — częściowa aplikacja argumentów	82
Generatory	82
Błędy i obsługa wyjątków	84
3.3. Pliki i system operacyjny	86
Bajty i kodowanie Unicode w plikach	89
3.4. Podsumowanie	91
4. Podstawy biblioteki NumPy: obsługa tablic i wektorów	93
4.1. NumPy ndarray — wielowymiarowy obiekt tablicowy	95
Tworzenie tablic ndarray	96
Typ danych tablic ndarray	98
Działania matematyczne z tablicami NumPy	100

Podstawy indeksowania i przechwytywania części	101
Indeksowanie i wartości logiczne	105
Indeksowanie specjalne	108
Transponowanie tablic i zamiana osi	109
4.2. Funkcje uniwersalne	
— szybkie funkcje wykonywane na poszczególnych elementach tablicy	110
4.3. Programowanie z użyciem tablic	113
Logiczne operacje warunkowe jako operacje tablicowe	115
Metody matematyczne i statystyczne	116
Metody tablic logicznych	117
Sortowanie	118
Wartości unikalne i operacje logiczne	119
4.4. Tablice i operacje na plikach	120
4.5. Algebra liniowa	120
4.6. Generowanie liczb pseudolosowych	122
4.7. Przykład: błędzenie losowe	124
Jednoczesne symulowanie wielu błędzeń losowych	125
4.8. Podsumowanie	126
5. Rozpoczynamy pracę z biblioteką pandas	127
5.1. Wprowadzenie do struktur danych biblioteki pandas	127
Obiekt Series	128
Obiekt DataFrame	131
Obiekty index	137
5.2. Podstawowe funkcjonalności	139
Uaktualnianie indeksu	139
Odrzucanie elementów osi	141
Indeksowanie, wybieranie i filtrowanie	143
Indeksy w postaci liczb całkowitych	147
Działania arytmetyczne i wyrównywanie danych	148
Funkcje apply i map	153
Sortowanie i tworzenie rankingów	154
Indeksy osi ze zduplikowanymi etykietami	157
5.3. Podsumowywanie i generowanie statystyk opisowych	158
Współczynnik korelacji i kowariancja	161
Unikalne wartości, ich liczba i przynależność	163
5.4. Podsumowanie	165
6. Odczyt i zapis danych, formaty plików	167
6.1. Odczyt i zapis danych w formacie tekstowym	167
Wczytywanie części pliku tekstowego	173
Zapis danych w formacie tekstowym	174

Praca z plikami danych rozgraniczonych	176
Dane w formacie JSON	178
XML i HTML — web scraping	179
6.2. Formaty danych binarnych	182
Obsługa formatu HDF5	183
Wczytywanie plików programu Microsoft Excel	185
6.3. Obsługa interfejsów sieciowych	186
6.4. Obsługa baz danych	187
6.5. Podsumowanie	188
7. Czyszczenie i przygotowywanie danych	189
7.1. Obsługa brakujących danych	189
Filtrowanie brakujących danych	191
Wypełnianie brakujących danych	193
7.2. Przekształcanie danych	195
Usuwanie duplikatów	195
Przekształcanie danych przy użyciu funkcji lub mapowania	196
Zastępowanie wartości	197
Zmiana nazw indeksów osi	199
Dyskretyzacja i podział na koszyki	200
Wykrywanie i filtrowanie elementów odstających	202
Permutacje i próbkowanie losowe	203
Przetwarzanie wskaźników i zmiennych zastępczych	204
7.3. Operacje przeprowadzane na łańcuchach	207
Metody obiektu typu string	207
Wyrażenia regularne	209
Wektoryzacja funkcji łańcuchów w pakiecie pandas	212
7.4. Podsumowanie	215
8. Przetwarzanie danych — operacje łączenia, wiązania i przekształcania	217
8.1. Indeksowanie hierarchiczne	217
Zmiana kolejności i sortowanie poziomów	220
Parametry statystyki opisowej z uwzględnieniem poziomu	220
Indeksowanie z kolumnami ramki danych	221
8.2. Łączenie zbiorów danych	222
Łączenie ramek danych w stylu łączenia elementów baz danych	222
Łączenie przy użyciu indeksu	227
Konkatenacja wzdłuż osi	230
Łączenie częściowo nakładających się danych	234

8.3. Zmiana kształtu i operacje osiowe	235
Przekształcenia z indeksowaniem hierarchicznym	236
Przekształcanie z formatu „długiego” na „szeroki”	238
Przekształcanie z formatu „szerokiego” na „długi”	241
8.4. Podsumowanie	243
9. Wykresy i wizualizacja danych	245
9.1. Podstawy obsługi interfejsu pakietu matplotlib	245
Obiekty figure i wykresy składowe	246
Kolory, oznaczenia i style linii	250
Punkty, etykiety i legendy	252
Adnotacje i rysunki	255
Zapisywanie wykresów w postaci plików	257
Konfiguracja pakietu matplotlib	258
9.2. Generowanie wykresów za pomocą pakietów pandas i seaborn	259
Wykresy liniowe	259
Wykresy słupkowe	262
Histogramy i wykresy gęstości	266
Wykresy punktowe	268
Wykresy panelowe i dane katagoryczne	269
9.3. Inne narzędzia przeznaczone do wizualizacji danych w Pythonie	272
9.4. Podsumowanie	272
10. Agregacja danych i operacje wykonywane na grupach	273
10.1. Mechanika interfejsu grupby	274
Iteracja po grupach	277
Wybieranie kolumny lub podzbioru kolumn	278
Grupowanie przy użyciu słowników i serii	279
Grupowanie przy użyciu funkcji	280
Grupowanie przy użyciu poziomów indeksu	280
10.2. Agregacja danych	281
Przetwarzanie kolumna po kolumnie i stosowanie wielu funkcji	282
Zwracanie zagregowanych danych bez indeksów wierszy	285
10.3. Metoda apply — ogólne zastosowanie techniki dziel-zastosuj-połącz	286
Usuwanie kluczy grup	288
Kwantyle i analiza koszykowa	288
Przykład: wypełnianie brakujących wartości przy użyciu wartości charakterystycznych dla grupy	290
Przykład: losowe generowanie próbek i permutacja	292
Przykład: średnie ważone grup i współczynnik korelacji	293
Przykład: regresja liniowa grup	295

10.4. Tabele przestawne i krzyżowe	295
Tabele krzyżowe	298
10.5. Podsumowanie	299
11. Szeregi czasowe	301
11.1. Typy danych i narzędzia przeznaczone do obsługi daty i czasu	302
Konwersja pomiędzy obiektami string i datetime	303
11.2. Podstawy szeregów czasowych	305
Indeksowanie i wybieranie	306
Szeregi czasowe z duplikatami indeksów	309
11.3. Zakresy dat, częstotliwości i przesunięcia	310
Generowanie zakresów dat	310
Częstotliwości i przesunięcia daty	313
Przesuwanie daty	314
11.4. Obsługa strefy czasowej	317
Lokalizacja i konwersja stref czasowych	317
Operacje z udziałem obiektów Timestamp o wyznaczonej strefie czasowej	319
Operacje pomiędzy różnymi strefami czasowymi	320
11.5. Okresy i przeprowadzanie na nich operacji matematycznych	321
Konwersja częstotliwości łańcuchów	322
Kwartalne częstotliwości okresów	323
Konwersja znaczników czasu na okresy (i z powrotem)	325
Tworzenie obiektów PeriodIndex na podstawie tablic	326
11.6. Zmiana rozdzielczości i konwersja częstotliwości	328
Zmniejszanie częstotliwości	329
Zwiększanie rozdzielczości i interpolacja	332
Zmiana rozdzielczości z okresami	333
11.7. Funkcje ruchomego okna	334
Funkcje ważone wykładniczo	337
Binarne funkcje ruchomego okna	338
Funkcje ruchomego okna definiowane przez użytkownika	340
11.8. Podsumowanie	340
12. Zaawansowane funkcje biblioteki pandas	341
12.1. Dane katagoryczne	341
Kontekst i motywacja	341
Typ Categorical w bibliotece pandas	343
Obliczenia na obiektach typu Categorical	345
Metody obiektu katagorycznego	347
12.2. Zaawansowane operacje grupowania	349
Transformacje grup i „nieobudowane” operacje grupowania	349
Zmiana rozdzielczości czasu przeprowadzana przy użyciu grup	353

12.3. Techniki łączenia metod w łańcuch	354
Metoda pipe	355
12.4. Podsumowanie	356
13. Wprowadzenie do bibliotek modelujących	357
13.1. Łączenie pandas z kodem modelu	357
13.2. Tworzenie opisów modeli przy użyciu biblioteki Patsy	360
Przekształcenia danych za pomocą formuł Patsy	362
Patsy i dane kategoryczne	363
13.3. Wprowadzenie do biblioteki statsmodels	366
Szacowanie modeli liniowych	366
Szacowanie procesów szeregów czasowych	369
13.4. Wprowadzenie do pakietu scikit-learn	369
13.5. Dalszy rozwój	373
14. Przykłady analizy danych.....	375
14.1. Dane USA.gov serwisu Bitly	375
Liczenie stref czasowych w czystym Pythonie	376
Liczenie stref czasowych przy użyciu pakietu pandas	378
14.2. Zbiór danych MovieLens 1M	384
Wyznaczenie rozbieżności ocen	388
14.3. Imiona nadawane dzieciom w USA w latach 1880 – 2010	389
Analiza trendów imion	394
14.4. Baza danych USDA Food	402
14.5. Baza danych 2012 Federal Election Commission	406
Statystyki datków z podziałem na wykonywany zawód i pracodawcę	409
Podział kwot datków na koszyki	411
Statystyki datków z podziałem na poszczególne stany	413
14.6. Podsumowanie	414
A. Zaawansowane zagadnienia związane z biblioteką NumPy	415
A.1. Szczegóły budowy obiektu ndarray	415
Hierarchia typów danych NumPy	416
A.2. Zaawansowane operacje tablicowe	417
Zmiana wymiarów tablic	417
Kolejności charakterystyczne dla języków C i Fortran	419
Łączenie i dzielenie tablic	420
Powtarzanie elementów — funkcje tile i repeat	422
Alternatywy indeksowania specjalnego — metody take i put	423
A.3. Rozgłaszanie	424
Rozgłaszanie wzdłuż innych osi	426
Przypisywanie wartości elementom tablicy poprzez rozgłaszanie	428

A.4. Zaawansowane zastosowania funkcji uniwersalnych	429
Metody instancji funkcji uniwersalnych	429
Pisanie nowych funkcji uniwersalnych w Pythonie	431
A.5. Tablice o złożonej strukturze	432
Zagnieżdżone typy danych i pola wielowymiarowe	433
Do czego przydają się tablice o złożonej strukturze?	434
A.6. Jeszcze coś o sortowaniu	434
Sortowanie pośrednie — metody argsort i lexsort	435
Alternatywne algorytmy sortowania	436
Częściowe sortowanie tablic	437
Wyszukiwanie elementów w posortowanej tablicy za pomocą metody numpy.searchsorted	438
A.7. Pisanie szybkich funkcji NumPy za pomocą pakietu Numba	439
Tworzenie obiektów numpy.ufunc za pomocą pakietu Numba	440
A.8. Zaawansowane tablicowe operacje wejścia i wyjścia	441
Pliki mapowane w pamięci	441
HDF5 i inne możliwości zapisu tablic	442
A.9. Jak zachować wysoką wydajność?	442
Dlaczego warto korzystać z sąsiadujących ze sobą obszarów pamięci?	443
B. Dodatkowe informacje dotyczące systemu IPython	445
B.1. Korzystanie z historii poleceń	445
Przeszukiwanie i korzystanie z historii poleceń	445
Zmienne wejściowe i wyjściowe	446
B.2. Interakcja z systemem operacyjnym	447
Polecenia powłoki systemowej i aliasy	447
System tworzenia skrótów do katalogów	448
B.3. Narzędzia programistyczne	449
Interaktywny debugger	449
Pomiar czasu — funkcje %time i %timeit	453
Podstawowe profilowanie — funkcje %prun i %run-p	455
Profilowanie funkcji linia po linii	457
B.4. Wskazówki dotyczące produktywnego tworzenia kodu w środowisku IPython	458
Przeładowywanie modułów	459
Wskazówki dotyczące projektowania kodu	460
B.5. Zaawansowane funkcje środowiska IPython	461
Co zrobić, aby własne klasy były przyjazne dla systemu IPython?	461
Profile i konfiguracja	462
Skorowidz	465

Rozpoczynamy pracę z biblioteką pandas

Większość dalszej części tej książki będzie dotyczyła biblioteki pandas. W jej skład wchodzi struktury danych i narzędzia przeznaczone do przetwarzania danych, które ułatwiają i przyspieszają oczyszczanie danych i analizę w Pythonie. Biblioteka pandas jest często używana w połączeniu z innymi narzędziami przeznaczonymi do przetwarzania danych numerycznych, takimi jak NumPy i SciPy, bibliotekami analitycznymi, takimi jak statsmodels i scikit-learn, a także bibliotekami przeznaczonymi do wizualizacji danych, takimi jak matplotlib. Pakiet pandas przypomina pakiet NumPy — jest nastawiony na przetwarzanie tablic, oferuje wiele funkcji operujących na tablicach i umożliwia przetwarzanie danych bez pętli for.

W bibliotece pandas zastosowano wiele rozwiązań zaczerpniętych z NumPy, ale największą różnicą pomiędzy tymi bibliotekami jest to, że pandas została zaprojektowana z myślą o pracy z danymi w formie tabel lub danymi o charakterze heterogenicznym, a biblioteka NumPy jest zoptymalizowana pod kątem pracy z homogenicznymi tablicami danych liczbowych.

Praca nad otwartym projektem pandas rozpoczęła się w 2010 roku. Od tego czasu biblioteka ta rozwinęła się na tyle, że jest stosowana do rozwiązywania wielu rzeczywistych problemów. Obecnie utrzymuje ją społeczność ponad 800 programistów. Bardzo często są to osoby, które zdecydowały się na współdzielenie w rozwoju tego projektu po tym, jak korzystały z niego podczas codziennej pracy z danymi.

W całej książce importuję bibliotekę pandas przy użyciu następującej konwencji:

```
In [1]: import pandas as pd
```

W związku z tym we wszystkich miejscach kodu, gdzie zobaczysz zapis `pd.`, miej na uwadze, że dany fragment odwołuje się do biblioteki pandas. W związku z tym, że bardzo często będziemy również korzystać z modułów `Series` i `DataFrame`, warto załadować je do swojej lokalnej przestrzeni nazw:

```
In [2]: from pandas import Series, DataFrame
```

5.1. Wprowadzenie do struktur danych biblioteki pandas

Aby móc korzystać z biblioteki pandas, musisz poznać jej dwie główne struktury danych: serie i ramki danych. Nie są to rozwiązania uniwersalne, ale struktury te tworzą solidne i proste w zastosowaniu podstawy wspomagające rozwiązywanie większości problemów.

Obiekt Series

Seria (ang. *Series*) to jednowymiarowy obiekt przypominający tablicę. Składa się on z sekwencji wartości (typy tych wartości są podobne do typów obsługiwanych przez pakiet NumPy) i związanej z danymi tablicy etykiet określanej mianem **indeksu**. Serię najprościej jest utworzyć na podstawie tablicy danych:

```
In [11]: obj = pd.Series([4, 7, -5, 3])
```

```
In [12]: obj
Out[12]:
0    4
1    7
2   -5
3    3
dtype: int64
```

W sesji interaktywnej serie są wyświetlane tak, że po lewej stronie znajduje się indeks, a po prawej wartości odpowiadające poszczególnym elementom indeksu. Nie określiliśmy indeksu danych, ale w takiej sytuacji generowany jest domyślny indeks w postaci liczb całkowitych od 0 do $N-1$, gdzie N jest długością utworzonych danych. W celu wyświetlenia wartości serii skorzystaj z metody `values`, a w celu wyświetlenia indeksu — z metody `index`:

```
In [13]: obj.values
Out[13]: array([ 4,  7, -5,  3])
```

```
In [14]: obj.index # Przypomina działanie funkcji range(4).
Out[14]: RangeIndex(start=0, stop=4, step=1)
```

Często będziesz chciał utworzyć obiekt typu `Series` z indeksem identyfikującym każdy element serii za pomocą etykiety:

```
In [15]: obj2 = pd.Series([4, 7, -5, 3], index=['d', 'b', 'a', 'c'])
```

```
In [16]: obj2
Out[16]:
d    4
b    7
a   -5
c    3
dtype: int64
```

```
In [17]: obj2.index
Out[17]: Index(['d', 'b', 'a', 'c'], dtype='object')
```

W celu wybrania pojedynczej wartości lub zbioru wartości możesz — w przeciwieństwie do tablic NumPy — korzystać z etykiet umieszczonych w indeksie:

```
In [18]: obj2['a']
Out[18]: -5
```

```
In [19]: obj2['d'] = 6
```

```
In [20]: obj2[['c', 'a', 'd']]
Out[20]:
c    3
a   -5
d    6
dtype: int64
```

W zaprezentowanym przykładzie ['c', 'a', 'd'] stanowi listę indeksów — jak widzisz, indeksy nie muszą być wartościami liczbowymi, mogą być również łańcuchami.

Korzystanie z funkcji biblioteki NumPy, wykonywanie operacji takich jak filtrowanie za pomocą tablicy wartości, mnożenie macierzy lub stosowanie standardowych funkcji matematycznych nie rozewnie powiązania pomiędzy indeksem a wartością:

```
In [21]: obj2[obj2 > 0]
Out[21]:
d 6
b 7
c 3
dtype: int64
```

```
In [22]: obj2 * 2
Out[22]:
d 12
b 14
a -10
c 6
dtype: int64
```

```
In [23]: np.exp(obj2)
Out[23]:
d 403.428793
b 1096.633158
a 0.006738
c 20.085537
dtype: float64
```

Obiekty typu Series można porównać do uporządkowanych słowników o określonej długości — w przypadku obu struktur mamy do czynienia z przypisaniem wartości indeksu do wartości danych. Obiekty Series można stosować w wielu kontekstach, w których używa się słowników:

```
In [24]: 'b' in obj2
Out[24]: True

In [25]: 'e' in obj2
Out[25]: False
```

Jeżeli dysponujesz danymi w formie słownika, to możesz przekształcić go na serię. Wystarczy przekazać go do funkcji Series:

```
In [26]: sdata = {'Ohio': 35000, 'Texas': 71000, 'Oregon': 16000, 'Utah': 5000}

In [27]: obj3 = pd.Series(sdata)

In [28]: obj3
Out[28]:
Ohio    35000
Oregon  16000
Texas   71000
Utah     5000
dtype: int64
```

Jeżeli do funkcji Series przekazujesz tylko słownik, to w wygenerowanej serii posortowane klucze słownika będą pełniły funkcję indeksu. To domyślne zachowanie możesz obejść, przekazując klucze słownika w zaplanowanej przez siebie kolejności:

```
In [29]: states = ['California', 'Ohio', 'Oregon', 'Texas']
```

```
In [30]: obj4 = pd.Series(sdata, index=states)
```

```
In [31]: obj4
Out[31]:
California NaN
Ohio      35000.0
Oregon    16000.0
Texas     71000.0
dtype: float64
```

W zaprezentowanym przykładzie trzy wartości znajdujące się w słowniku `sdata` zostały wyświetlone w określonej wcześniej kolejności. Nie znaleziono wartości klucza 'California', a więc przypisano mu wartość `NaN` (nie-liczba) — w bibliotece `pandas` brakujące wartości są oznaczane właśnie w ten sposób. Klucz 'Utah' nie został uwzględniony w liście `states`, a więc nie umieszczono go w obiekcie wyjściowym.

Brakujące wartości (brakujące dane) będą czasem również określał mianem wartości `NA`. Funkcje biblioteki `pandas` `isnull` i `notnull` mogą być użyte w celu wykrycia brakujących danych:

```
In [32]: pd.isnull(obj4)
Out[32]:
California True
Ohio      False
Oregon    False
Texas     False

dtype: bool
```

```
In [33]: pd.notnull(obj4)
Out[33]:
California False
Ohio      True
Oregon    True
Texas     True

dtype: bool
```

Obiekty typu `Series` umożliwiają również korzystanie z tych funkcji jak z ich metod:

```
In [34]: obj4.isnull()
Out[34]:
California True
Ohio      False
Oregon    False
Texas     False

dtype: bool
```

Zagadnienia związane z obsługą brakujących danych opiszę bardziej szczegółowo w rozdziale 7.

Przydatną cechą obiektów typu `Series` jest to, że automatycznie wyrównują one wartości na podstawie indeksu podczas wykonywania operacji arytmetycznych:

```
In [35]: obj3
Out[35]:
Ohio      35000
Oregon    16000
Texas     71000
Utah      5000
dtype: int64
```

```
In [36]: obj4
Out[36]:
```

```
California NaN
Ohio 35000.0
Oregon 16000.0
Texas 71000.0
dtype: float64
```

```
In [37]: obj3 + obj4
Out[37]:
California NaN
Ohio 70000.0
Oregon 32000.0
Texas 142000.0
Utah NaN
dtype: float64
```

Równanie danych zostanie później opisane w sposób bardziej szczegółowy. Jeżeli masz doświadczenie w pracy z bazami danych, to możesz to traktować jak operację `join`.

Obiekty `Series` i ich indeksy mają atrybut `name`, który integruje je z innymi kluczowymi elementami biblioteki `pandas`:

```
In [38]: obj4.name = 'population'

In [39]: obj4.index.name = 'state'

In [40]: obj4
Out[40]:
state
California NaN
Ohio 35000.0
Oregon 16000.0
Texas 71000.0
Name: population, dtype: float64
```

Indeks obiektu `Series` może być modyfikowany w miejscu za pomocą operacji przypisania:

```
In [41]: obj
Out[41]:
0 4
1 7
2 -5
3 3
dtype: int64

In [42]: obj.index = ['Bob', 'Steve', 'Jeff', 'Ryan']

In [43]: obj
Out[43]:
Bob 4
Steve 7
Jeff -5
Ryan 3
dtype: int64
```

Obiekt `DataFrame`

Obiekt `DataFrame` (**ramka danych**) jest prostokątną tabelą danych. Zawiera ona uporządkowany zbiór kolumn, a w każdej kolumnie może znaleźć się wartość innego typu (wartość liczbowa, łańcuch znaków, wartość logiczna itd.). Ramki danych posiadają indeksy wierszy i kolumn. Można je postrzegać jako słownik obiektów typu `Series` współdzielących ten sam indeks. Wewnętrznie Python nie

przechowuje tego typu danych w formie listy, słownika ani zbioru jednowymiarowych tablic — dane te są przechowywane w formie dwuwymiarowych bloków. Wyjaśnianie wewnętrznej struktury obiektów typu DataFrame wykracza poza zakres tematyczny tej książki.

Co prawda obiekt DataFrame ma charakter dwuwymiarowy, ale pomimo tego może być używany do reprezentacji danych o większej liczbie wymiarów — służy do tego indeksowanie hierarchiczne (zagadnienie to opiszę w rozdziale 8.), a także zaawansowane funkcje obsługi danych oferowane przez bibliotekę pandas.

Obiekty typu DataFrame mogą być tworzone na wiele różnych sposobów, ale najczęściej generuje się je na podstawie słownika list o równej długości lub tablic NumPy:

```
data = {'state': ['Ohio', 'Ohio', 'Ohio', 'Nevada', 'Nevada', 'Nevada'],
        'year': [2000, 2001, 2002, 2001, 2002, 2003],
        'pop': [1.5, 1.7, 3.6, 2.4, 2.9, 3.2]}
frame = pd.DataFrame(data)
```

Otrzymany obiekt DataFrame będzie posiadał automatycznie przypisany indeks (mechanizm ten działa tak samo jak w przypadku obiektu Series), a kolumny będą posortowane:

```
In [45]: frame
Out[45]:
   pop  state  year
0  1.5   Ohio  2000
1  1.7   Ohio  2001
2  3.6   Ohio  2002
3  2.4  Nevada  2001
4  2.9  Nevada  2002
5  3.2  Nevada  2003
```

Jeżeli pracujesz w notatniku Jupyter Notebook, to obiekty DataFrame będą wyświetlane w formacie tabeli, która może być poprawnie wyświetlana przez przeglądarkę internetową.

Podczas pracy z dużymi ramkami danych warto korzystać z metody head, która wybiera tylko pięć pierwszych wierszy:

```
In [46]: frame.head()
Out[46]:
   pop  state  year
0  1.5   Ohio  2000
1  1.7   Ohio  2001
2  3.6   Ohio  2002
3  2.4  Nevada  2001
4  2.9  Nevada  2002
```

Możesz określić kolejność, w jakiej mają być ustawione kolumny obiektu DataFrame:

```
In [47]: pd.DataFrame(data, columns=['year', 'state', 'pop'])
Out[47]:
   year  state  pop
0  2000   Ohio  1.5
1  2001   Ohio  1.7
2  2002   Ohio  3.6
3  2001  Nevada  2.4
4  2002  Nevada  2.9
5  2003  Nevada  3.2
```

Jeżeli podczas tej operacji przekażesz kolumnę, która nie znajduje się w słowniku, to zostanie ona dodana do obiektu DataFrame, ale zostanie wypełniona wartościami NaN:


```
In [48]: frame2 = pd.DataFrame(data, columns=['year', 'state', 'pop', 'debt'],
....:                          index=['one', 'two', 'three', 'four',
....:                          'five', 'six'])
```

```
In [49]: frame2
Out[49]:
```

	year	state	pop	debt
one	2000	Ohio	1.5	NaN
two	2001	Ohio	1.7	NaN
three	2002	Ohio	3.6	NaN
four	2001	Nevada	2.4	NaN
five	2002	Nevada	2.9	NaN
six	2003	Nevada	3.2	NaN

```
In [50]: frame2.columns
Out[50]: Index(['year', 'state', 'pop', 'debt'], dtype='object')
```

Dostęp do kolumny obiektu DataFrame można uzyskać za pomocą notacji przypominającej notację słownikową lub za pomocą atrybutu (w obu przypadkach zwrócony zostanie obiekt Series):

```
In [51]: frame2['state']
Out[51]:
one      Ohio
two      Ohio
three    Ohio
four     Nevada
five     Nevada
six     Nevada
Name: state, dtype: object
```

```
In [52]: frame2.year
Out[52]:
one      2000
two      2001
three    2002
four     2001
five     2002
six      2003
Name: year, dtype: int64
```


Stosując w środowisku IPython technikę dostępu opartą na atrybucie (np. `frame2.year`), możesz korzystać z automatycznego uzupełniania nazw kolumn (klawisza *Tab*), co znacznie ułatwia pracę.

Składnia `frame2[kolumna]` działa z dowolną nazwą kolumny, a składnia `frame2.kolumna` działa tylko wtedy, gdy nazwa kolumny jest poprawną nazwą zmiennej Pythona.

Zauważ, że zwrócony obiekt Series ma ten sam indeks co obiekt DataFrame, a dodatkowo obu obiektom przypisywane są poprawne atrybuty `name`.

Dostęp do wierszy można uzyskać również za pomocą pozycji lub nazwy i specjalnego atrybutu `loc` (później przedstawię więcej informacji na ten temat):

```
In [53]: frame2.loc['three']
Out[53]:
year      2002
state     Ohio
pop       3.6
debt      NaN
Name: three, dtype: object
```

Kolumny mogą być modyfikowane za pomocą operacji przypisywania. Na przykład do pustej kolumny 'debt' można przypisać wartość skalarną lub tablicę z wieloma wartościami:

```
In [54]: frame2['debt'] = 16.5
```

```
In [55]: frame2
```

```
Out[55]:
```

	year	state	pop	debt
one	2000	Ohio	1.5	16.5
two	2001	Ohio	1.7	16.5
three	2002	Ohio	3.6	16.5
four	2001	Nevada	2.4	16.5
five	2002	Nevada	2.9	16.5
six	2003	Nevada	3.2	16.5

```
In [56]: frame2['debt'] = np.arange(6.)
```

```
In [57]: frame2
```

```
Out[57]:
```

	year	state	pop	debt
one	2000	Ohio	1.5	0.0
two	2001	Ohio	1.7	1.0
three	2002	Ohio	3.6	2.0
four	2001	Nevada	2.4	3.0
five	2002	Nevada	2.9	4.0
six	2003	Nevada	3.2	5.0

Podczas przypisywania list lub tablic do kolumny długość przypisywanej zmiennej musi być równa długości obiektu DataFrame. W przypadku przypisywania obiektu typu Series etykiety tego obiektu zostaną wyrównane zgodnie z indeksem obiektu DataFrame, a we wszystkie dziury zostaną wstawione wartości NaN:

```
In [58]: val = pd.Series([-1.2, -1.5, -1.7], index=['two', 'four', 'five'])
```

```
In [59]: frame2['debt'] = val
```

```
In [60]: frame2
```

```
Out[60]:
```

	year	state	pop	debt
one	2000	Ohio	1.5	NaN
two	2001	Ohio	1.7	-1.2
three	2002	Ohio	3.6	NaN
four	2001	Nevada	2.4	-1.5
five	2002	Nevada	2.9	-1.7
six	2003	Nevada	3.2	NaN

Przypisywanie nieistniejącej kolumny spowoduje utworzenie nowej kolumny. Słowo kluczowe del, podobnie jak w przypadku słowników, jest używane do kasowania kolumn.

W celu zaprezentowania działania słowa kluczowego del utworzę nową kolumnę wartości logicznych, w której umieszczę wartość True wszędzie tam, gdzie w kolumnie state znajduje się łańcuch 'Ohio':

```
In [61]: frame2['eastern'] = frame2.state == 'Ohio'
```

```
In [62]: frame2
```

```
Out[62]:
```

	year	state	pop	debt	eastern
one	2000	Ohio	1.5	NaN	True
two	2001	Ohio	1.7	-1.2	True
three	2002	Ohio	3.6	NaN	True

```
four 2001 Nevada 2.4 -1.5 False
five 2002 Nevada 2.9 -1.7 False
six 2003 Nevada 3.2 NaN False
```


Nowe kolumny nie mogą być tworzone za pomocą składni `frame2.eastern`.

Utworzoną przed chwilą kolumnę można usunąć za pomocą metody `del`:

```
In [63]: del frame2['eastern']
```

```
In [64]: frame2.columns
```

```
Out[64]: Index(['year', 'state', 'pop', 'debt'], dtype='object')
```


Kolumna zwrócona w wyniku indeksowania obiektu `DataFrame` jest widokiem oryginalnych danych, a nie ich kopią. W związku z tym wszelkie operacje modyfikujące zwrócony obiekt `Series` w miejscu będą modyfikowały również obiekt `DataFrame`. Kolumna może zostać skopiowana w sposób jawny za pomocą metody `copy` obiektu `Series`.

Inną popularną formą danych jest zagnieżdżony słownik słowników:

```
In [65]: pop = {'Nevada': {2001: 2.4, 2002: 2.9},
...:         'Ohio': {2000: 1.5, 2001: 1.7, 2002: 3.6}}
```

Jeżeli zagnieżdżony słownik zostanie przekazany do obiektu `DataFrame`, to biblioteka `pandas` potraktuje klucze zewnętrznego słownika jako kolumny, a klucze wewnętrznego słownika jako indeksy wierszy:

```
In [66]: frame3 = pd.DataFrame(pop)
```

```
In [67]: frame3
```

```
Out[67]:
```

```
      Nevada  Ohio
2000     NaN  1.5
2001     2.4  1.7
2002     2.9  3.6
```

Obiekt `DataFrame` może zostać transponowany (poddany operacji zamiany wierszy z kolumnami) za pomocą składni podobnej do tej, która była używana w przypadku transponowania tablic `NumPy`:

```
In [68]: frame3.T
```

```
Out[68]:
```

```
      2000  2001  2002
Nevada NaN  2.4  2.9
Ohio    1.5  1.7  3.6
```

Klucze w wewnętrznych słownikach są łączone i sortowane w celu utworzenia indeksu, ale operacja ta nie jest przeprowadzana w przypadku jawnego określenia indeksu:

```
In [69]: pd.DataFrame(pop, index=[2001, 2002, 2003])
```

```
Out[69]:
```

```
      Nevada  Ohio
2001     2.4  1.7
2002     2.9  3.6
2003     NaN  NaN
```

W podobny sposób traktowane są słowniki obiektów `Series`:

```
In [70]: pdata = {'Ohio': frame3['Ohio'][:-1],
...:             'Nevada': frame3['Nevada'][:2]}

In [71]: pd.DataFrame(pdata)
Out[71]:
   Nevada  Ohio
2000   NaN  1.5
2001   2.4  1.7
```

W tabeli 5.1 znajdziesz listę wszystkich obiektów, które możesz przekazać do konstruktora obiektu DataFrame.

Tabela 5.1. Typy danych obsługiwane przez konstruktor ramki danych

Typ	Uwagi
Dwuwymiarowa tablica <i>ndarray</i>	Macierz danych; umożliwia przekazanie dodatkowych etykiet wierszy i kolumn.
Słownik tablic, list lub krotek	Każda sekwencja staje się kolumną ramki danych; wszystkie sekwencje muszą być tej samej długości.
Tablica z rekordami o strukturze zgodnej z NumPy	Dane traktowane tak samo jak w przypadku słownika tablic.
Słownik serii	Każda wartość staje się kolumną; w razie niezdefiniowania indeksu w sposób jawny klucze poszczególnych serii są łączone w unię w celu utworzenia indeksu wierszy ramki danych.
Słownik słowników	Każdy wewnętrzny słownik staje się kolumną; klucze są łączone w unię w celu utworzenia indeksu wierszy (tak samo jak w przypadku słownika serii).
Lista słowników lub serii	Każdy element staje się wierszem ramki danych; unia kluczy słownika lub indeksów serii staje się etykietami kolumn ramki danych.
Lista list lub krotek	Traktowana tak samo jak dwuwymiarowa tablica <i>ndarray</i> .
Inna ramka danych	W razie nieprzekazania indeksów w sposób jawny wczytywane są indeksy ramki danych.
Obiekt NumPy <i>MaskedArray</i>	Obiekt jest traktowany tak samo jak dwuwymiarowa tablica <i>ndarray</i> , ale maskowane wartości są traktowane jako brakujące dane.

Jeżeli elementy `index` (indeks) i `columns` (kolumny) mają zdefiniowane atrybuty `name` (nazwa), to wartości przypisane do tych atrybutów zostaną również wyświetlone wraz z zawartością ramki danych:

```
In [72]: frame3.index.name = 'year'; frame3.columns.name = 'state'

In [73]: frame3
Out[73]:
state Nevada  Ohio
year
2000   NaN  1.5
2001   2.4  1.7
2002   2.9  3.6
```

Atrybut `values` obiektu DataFrame zwraca dane w postaci dwuwymiarowej tablicy *ndarray*:

```
In [74]: frame3.values
Out[74]:
```

```
array([[ nan,  1.5],
       [ 2.4,  1.7],
       [ 2.9,  3.6]])
```

Jeżeli kolumny ramki danych są danymi różnego typu, to wszystkie dane wszystkich kolumn zostaną umieszczone w tablicy:

```
In [75]: frame2.values
Out[75]:
array([[2000,  'Ohio', 1.5,  nan],
       [2001,  'Ohio', 1.7, -1.2],
       [2002,  'Ohio', 3.6,  nan],
       [2001,  'Nevada', 2.4, -1.5],
       [2002,  'Nevada', 2.9, -1.7],
       [2003,  'Nevada', 3.2,  nan]], dtype=object)
```

Obiekty index

Indeksy (obiekty index) są używane do przechowywania etykiet osi lub innych metadanych, takich jak np. nazwy osi. Tablica lub inna sekwencja etykiet może zostać użyta podczas tworzenia serii lub ramki danych w celu jawnego zdefiniowania indeksu:

```
In [76]: obj = pd.Series(range(3), index=['a', 'b', 'c'])
```

```
In [77]: index = obj.index
```

```
In [78]: index
Out[78]: Index(['a', 'b', 'c'], dtype='object')
```

```
In [79]: index[1:]
Out[79]: Index(['b', 'c'], dtype='object')
```

Indeksy są obiektami niemodyfikowalnymi, a więc użytkownik nie może ich zmieniać:

```
index[1] = 'd' # Błąd typu (TypeError)
```

Niemodyfikowalność sprawia, że współdzielenie obiektów typu index pomiędzy strukturami danych jest bezpieczniejsze:

```
In [80]: labels = pd.Index(np.arange(3))
```

```
In [81]: labels
Out[81]: Int64Index([0, 1, 2], dtype='int64')
```

```
In [82]: obj2 = pd.Series([1.5, -2.5, 0], index=labels)
```

```
In [83]: obj2
Out[83]:
0    1.5
1   -2.5
2     0.0
dtype: float64
```

```
In [84]: obj2.index is labels
Out[84]: True
```


Większość problemów analitycznych można rozwiązać bez korzystania z indeksów, ale mechanikę działania indeksów należy zrozumieć, ponieważ niektóre operacje generują dane wyjściowe zawierające indeksy.

Indeksy zachowują się jak tablice, ale również jak zbiór danych o stałym rozmiarze:

```
In [85]: frame3
Out[85]:
state Nevada Ohio
year
2000      NaN  1.5
2001      2.4  1.7
2002      2.9  3.6

In [86]: frame3.columns
Out[86]: Index(['Nevada', 'Ohio'], dtype='object', name='state')

In [87]: 'Ohio' in frame3.columns
Out[87]: True

In [88]: 2003 in frame3.index
Out[88]: False
```

W przeciwieństwie do zbiorów Pythona indeksy pandas mogą zawierać zdublowane etykiety:

```
In [89]: dup_labels = pd.Index(['foo', 'foo', 'bar', 'bar'])

In [90]: dup_labels
Out[90]: Index(['foo', 'foo', 'bar', 'bar'], dtype='object')
```

Przeprowadzenie operacji wyboru ze zdublowanymi etykietami spowoduje wybranie wszystkich wystąpień danej etykiety.

Każdy indeks obsługuje wiele metod i własności, które mogą przydać się podczas analizy umieszczonych w nim danych. W tabeli 5.2 przedstawiono najczęściej używane metody i własności obiektów typu `index`.

Tabela 5.2. Wybrane metody i własności indeksów

Metoda	Opis
<code>append</code>	Łączy obiekty typu indeks w celu utworzenia nowego indeksu.
<code>difference</code>	Zwraca różnicę zbiorów w postaci indeksu.
<code>insertion</code>	Zwraca efekt operacji wstawiania.
<code>union</code>	Zwraca efekt operacji sumowania.
<code>isin</code>	Generuje tablicę wartości logicznych informujących o tym, czy każda z wartości znajduje się w przekazanym ciągu.
<code>delete</code>	Tworzy nowy indeks po usunięciu elementu znajdującego się pod indeksem <code>i</code> .
<code>drop</code>	Tworzy nowy indeks po usunięciu przekazanych wartości.
<code>insert</code>	Tworzy nowy indeks po wstawieniu elementu pod indeksem <code>i</code> .
<code>is_monotonic</code>	Zwraca <code>True</code> , jeżeli każdy element jest większy od poprzedniego elementu (lub jest mu równy).
<code>is_unique</code>	Zwraca <code>True</code> , jeżeli indeks nie zawiera zdublowanych wartości.
<code>unique</code>	Tworzy tablicę unikalnych wartości indeksu.

5.2. Podstawowe funkcjonalności

W tym podrozdziale znajdziesz informacje na temat podstawowych mechanizmów obsługi danych umieszczonych w obiektach typu `Series` i `DataFrame`. W kolejnych rozdziałach zgłębię zagadnienia związane z analizą danych i ich przekształcaniem za pomocą biblioteki `pandas`. Książka, którą trzymasz w ręku, nie jest dokładną dokumentacją biblioteki `pandas`. Pisząc ją, chciałem się skupić na najważniejszych możliwościach oferowanych przez ten pakiet. Rzadziej używane funkcje biblioteki `pandas` możesz zgłębić samodzielnie podczas pracy z danymi.

Uaktualnianie indeksu

Jedną z najważniejszych metod obiektów `pandas` jest metoda `reindex` (uaktualnianie indeksu). Umożliwia ona utworzenie nowego obiektu z danymi *dopasowanymi* do nowego indeksu. Przyjrzyj się następującemu przykładowi:

```
In [91]: obj = pd.Series([4.5, 7.2, -5.3, 3.6], index=['d', 'b', 'a', 'c'])

In [92]: obj
Out[92]:
d    4.5
b    7.2
a   -5.3
c    3.6
dtype: float64
```

Wywołanie metody `reindex` na serii powoduje zmianę kolejności danych — przystosowanie jej do nowego indeksu i wprowadzenie brakujących wartości w miejsca nowych indeksów:

```
In [93]: obj2 = obj.reindex(['a', 'b', 'c', 'd', 'e'])

In [94]: obj2
Out[94]:
a   -5.3
b    7.2
c    3.6
d    4.5
e    NaN
dtype: float64
```

Podczas zmiany indeksów danych o charakterze szeregu (np. szeregów czasowych) konieczne może okazać się przeprowadzenie operacji takich jak interpolacja lub filtrowanie. W celu wykonania takiej operacji należy skorzystać z opcji `method` i np. metody `ffill`, która wypełnia wartości do przodu:

```
In [95]: obj3 = pd.Series(['blue', 'purple', 'yellow'], index=[0, 2, 4])

In [96]: obj3
Out[96]:
0    blue
2  purple
4  yellow
dtype: object

In [97]: obj3.reindex(range(6), method='ffill')
Out[97]:
0    blue
1    blue
```

```
2 purple
3 purple
4 yellow
5 yellow
dtype: object
```

Metoda `reindex` w przypadku obiektu `DataFrame` może zmieniać kolejność (wierszy) indeksu, kolumn lub obu tych elementów. W przypadku przekazania tylko sekwencji wykonywana jest jedynie operacja uaktualniania indeksów wierszy:

```
In [98]: frame = pd.DataFrame(np.arange(9).reshape((3, 3)),
....:                        index=['a', 'c', 'd'],
....:                        columns=['Ohio', 'Texas', 'California'])
```

```
In [99]: frame
Out[99]:
   Ohio  Texas  California
a     0     1           2
c     3     4           5
d     6     7           8
```

```
In [100]: frame2 = frame.reindex(['a', 'b', 'c', 'd'])
```

```
In [101]: frame2
Out[101]:
   Ohio  Texas  California
a  0.0   1.0           2.0
b  NaN   NaN           NaN
c  3.0   4.0           5.0
d  6.0   7.0           8.0
```

W celu uaktualnienia indeksu kolumn należy skorzystać ze słowa kluczowego `columns`:

```
In [102]: states = ['Texas', 'Utah', 'California']
```

```
In [103]: frame.reindex(columns=states)
```

```
Out[103]:
   Texas  Utah  California
a     1   NaN           2
c     4   NaN           5
d     7   NaN           8
```

W tabeli 5.3 wymieniono więcej argumentów metody `reindex`.

Tabela 5.3. Argumenty uaktualniania indeksu

Argument	Opis
<code>index</code>	W charakterze indeksu używana jest nowa sekwencja. Może być to egzemplarz obiektu <code>index</code> lub dowolny inny sekwencyjny obiekt Pythona. Indeks zostanie użyty bezpośrednio, bez kopiowania.
<code>method</code>	Metoda interpolacji (wypełniania) — <code>ffill</code> wypełnia w przód, a <code>bfill</code> wypełnia wstecz.
<code>fill_value</code>	Wartość, która wypełnia brakujące wartości przypisywane nowym indeksom.
<code>limit</code>	Maksymalny rozmiar przerwy (wyrażony za pomocą liczby elementów) do wypełnienia podczas wypełniania w przód lub w tył.
<code>tolerance</code>	Maksymalny rozmiar przerwy (wyrażony za pomocą odległości bezwzględnej) do wypełnienia w przypadku niedokładnych dopasowań podczas wypełniania w przód lub w tył.

Tabela 5.3. Argumenty uaktualniania indeksu — ciąg dalszy

Argument	Opis
level	Dopasowuje prosty indeks na poziomie wieloindeksu; w przeciwnym wypadku wybiera jego podzbiór.
copy	W przypadku wartości True zawsze kopiuje dane (dotyczy to również sytuacji, w której nowy indeks jest taki sam jak stary); w przypadku wartości False nie kopiuje danych, gdy indeksy są identyczne.

W dalszej części książki przedstawię więcej informacji na temat bardziej zwięzłego uaktualniania indeksów poprzez indeksowanie etykiet metodą `loc`. Wielu użytkowników Pythona korzysta tylko z tej techniki:

```
In [104]: frame.loc[['a', 'b', 'c', 'd'], states]
Out[104]:
   Texas  Utah  California
a    1.0   NaN         2.0
b    NaN   NaN         NaN
c    4.0   NaN         5.0
d    7.0   NaN         8.0
```

Odrzucanie elementów osi

Odrzucanie jednego elementu lub kilku elementów osi jest proste do przeprowadzenia, jeżeli dysponujesz tablicą indeksu lub listą bez tych elementów. Metoda `drop` zwraca nowy obiekt, z którego osi usunięto wybrane wartości (może to się przydać podczas czyszczenia danych i wykonywania operacji logicznych):

```
In [105]: obj = pd.Series(np.arange(5.), index=['a', 'b', 'c', 'd', 'e'])

In [106]: obj
Out[106]:
a    0.0
b    1.0
c    2.0
d    3.0
e    4.0
dtype: float64

In [107]: new_obj = obj.drop('c')
In [108]: new_obj
Out[108]:
a    0.0
b    1.0
d    3.0
e    4.0
dtype: float64

In [109]: obj.drop(['d', 'c'])
Out[109]:
a    0.0
b    1.0
e    4.0
dtype: float64
```

W przypadku ramki danych wartości indeksu mogą być usuwane z dowolnej osi. Aby zademonstrować tę możliwość, najpierw utwórzmy przykładowy obiekt typu `DataFrame`:

```
In [110]: data = pd.DataFrame(np.arange(16).reshape((4, 4)),
.....:   index=['Ohio', 'Colorado', 'Utah', 'New York'],
.....:   columns=['one', 'two', 'three', 'four'])
```

```
In [111]: data
Out[111]:
```

	one	two	three	four
Ohio	0	1	2	3
Colorado	4	5	6	7
Utah	8	9	10	11
New York	12	13	14	15

Wywołanie metody `drop` z sekwencją etykiet spowoduje odrzucenie wartości z wierszy oznaczonych tymi etykietami (z osi 0):

```
In [112]: data.drop(['Colorado', 'Ohio'])
Out[112]:
```

```
      one  two  three  four
Utah    8   9   10   11
New York 12  13   14   15
```

Wartości znajdujące się w wybranych kolumnach można odrzucać za pomocą argumentu `axis=1` lub `axis='columns'`:

```
In [113]: data.drop('two', axis=1)
Out[113]:
```

```
      one  three  four
Ohio    0     2     3
Colorado 4     6     7
Utah    8    10    11
New York 12   14   15
```

```
In [114]: data.drop(['two', 'four'], axis='columns')
Out[114]:
```

```
      one  three
Ohio    0     2
Colorado 4     6
Utah    8    10
New York 12   14
```

Wiele funkcji modyfikujących rozmiar lub kształt obiektów typu `Series` lub `DataFrame` (przykładem takiej funkcji jest `drop`) może działać *w miejscu* bez zwracania nowego obiektu. Wystarczy skorzystać z argumentu `inplace`:

```
In [115]: obj.drop('c', inplace=True)
```

```
In [116]: obj
Out[116]:
a  0.0
b  1.0
d  3.0
e  4.0
dtype: float64
```

Zachowaj ostrożność, korzystając z argumentu `inplace`, ponieważ jego użycie powoduje nieodwracalne kasowanie odrzucanych elementów.

Indeksowanie, wybieranie i filtrowanie

Indeksowanie serii (obiekt[...]) działa analogicznie do indeksowania tablic NumPy, ale zamiast z wartości całkowitoliczbowych musisz korzystać z wartości przypisanych do indeksu serii. Oto ilustrujące to przykłady:

```
In [117]: obj = pd.Series(np.arange(4.), index=['a', 'b', 'c', 'd'])
```

```
In [118]: obj
Out[118]:
a    0.0
b    1.0
c    2.0
d    3.0
dtype: float64
```

```
In [119]: obj['b']
Out[119]: 1.0
```

```
In [120]: obj[1]
Out[120]: 1.0
```

```
In [121]: obj[2:4]
Out[121]:
c    2.0
d    3.0
dtype: float64
```

```
In [122]: obj[['b', 'a', 'd']]
Out[122]:
b    1.0
a    0.0
d    3.0
dtype: float64
```

```
In [123]: obj[[1, 3]]
Out[123]:
b    1.0
d    3.0
dtype: float64
```

```
In [124]: obj[obj < 2]
Out[124]:
a    0.0
b    1.0
dtype: float64
```

Wycinki z etykietami działają nieco inaczej niż w normalnym Pythonie, bo do wycinanego zbioru zaliczany jest również element końcowy:

```
In [125]: obj['b':'c']
Out[125]:
b    1.0
c    2.0
dtype: float64
```

Przypisywanie wartości za pomocą tych metod modyfikuje wybraną sekcję serii:

```
In [126]: obj['b':'c'] = 5
```

```
In [127]: obj
Out[127]:
```

```
a 0.0
b 5.0
c 5.0
d 3.0
dtype: float64
```

Indeks ramki danych umożliwia uzyskanie dostępu do wybranej kolumny lub wybranego ciągu kolumn (należy skorzystać z pojedynczej wartości lub z sekwencji):

```
In [128]: data = pd.DataFrame(np.arange(16).reshape((4, 4)),
.....:                        index=['Ohio', 'Colorado', 'Utah', 'New York'],
.....:                        columns=['one', 'two', 'three', 'four'])
```

```
In [129]: data
Out[129]:
```

	one	two	three	four
Ohio	0	1	2	3
Colorado	4	5	6	7
Utah	8	9	10	11
New York	12	13	14	15

```
In [130]: data['two']
Out[130]:
```

Ohio	1
Colorado	5
Utah	9
New York	13

```
Name: two, dtype: int64
```

```
In [131]: data[['three', 'one']]
Out[131]:
```

	three	one
Ohio	2	0
Colorado	6	4
Utah	10	8
New York	14	12

Istnieje kilka specjalnych przypadków takiego indeksowania. Pierwszym z nich jest operacja wycinania lub wybierania danych przy użyciu tablicy wartości logicznych:

```
In [132]: data[:2]
Out[132]:
```

	one	two	three	four
Ohio	0	1	2	3
Colorado	4	5	6	7

```
In [133]: data[data['three'] > 5]
Out[133]:
```

	one	two	three	four
Colorado	4	5	6	7
Utah	8	9	10	11
New York	12	13	14	15

Dla uproszczenia pracy skorzystaliśmy ze składni wybierania danych `data[:2]`. Przekazanie do operatora pojedynczego elementu lub listy `[]` powoduje wybranie kolumn.

Kolejnym ze wspomnianych wcześniej przypadków jest zastosowanie operacji porównywania skalarów:

```
In [134]: data < 5
Out[134]:
```

	one	two	three	four
--	-----	-----	-------	------

```
Ohio      True  True  True  True
Colorado  True  False False False
Utah      False False False False
New York  False False False False
```

```
In [135]: data[data < 5] = 0
```

```
In [136]: data
```

```
Out[136]:
```

	one	two	three	four
Ohio	0	0	0	0
Colorado	0	5	6	7
Utah	8	9	10	11
New York	12	13	14	15

Jeśli chodzi o składnię, to w tym przypadku ramka danych zachowuje się jak dwuwymiarowa tablica NumPy.

Wybieranie za pomocą operatorów loc i iloc

Podczas obsługi indeksu w postaci etykiet wierszy ramki danych często przydają się operatory indeksowania `loc` i `iloc`. Pozwalają one na wybranie podzbioru wierszy i kolumn z ramki danych za pomocą notacji podobnej do notacji NymPy przy użyciu etykiet osi (`loc`) lub wartości całkowitoliczbowych (`iloc`).

W pierwszym przykładzie wybieram za pomocą etykiet pierwszy rząd i dwie kolumny:

```
In [137]: data.loc['Colorado', ['two', 'three']]
Out[137]:
```

two	5
three	6

Name: Colorado, dtype: int64

Teraz wykonam podobne operacje wyboru za pomocą liczb całkowitych i operatora `iloc`:

```
In [138]: data.iloc[2, [3, 0, 1]]
Out[138]:
```

four	11
one	8
two	9

Name: Utah, dtype: int64

```
In [139]: data.iloc[2]
Out[139]:
```

one	8
two	9
three	10
four	11

Name: Utah, dtype: int64

```
In [140]: data.iloc[[1, 2], [3, 0, 1]]
Out[140]:
```

	four	one	two
Colorado	7	0	5
Utah	11	8	9

Obie funkcje indeksowania działają poza pojedynczymi etykietami i listami etykiet również z wycinkami:

```
In [141]: data.loc[:, 'Utah', 'two']
Out[141]:
```

Ohio	0
------	---

```

Colorado 5
Utah      9
Name: two, dtype: int64

In [142]: data.iloc[:, :3][data.three > 5]
Out[142]:
      one  two  three
Colorado  0   5     6
Utah      8   9    10
New York 12  13    14

```

Jak widzisz, istnieje wiele sposobów wybierania i przegrupowywania danych umieszczonych w obiektach pakietu pandas. W tabeli 5.4 umieszczono krótkie podsumowanie takich operacji w kontekście ramki danych. W dalszej części tej książki dowiesz się, że istnieje wiele dodatkowych opcji obsługi indeksów hierarchicznych.

Tabela 5.4. Opcje indeksowania obiektu *DataFrame*

Typ	Uwagi
<code>df[wartość]</code>	Wybiera pojedynczą kolumnę lub sekwencję kolumn z ramki danych; specjalne przypadki użycia: tablica wartości binarnych (filtruje wiersze), wycinek (wycina wiersze), ramka danych z wartościami logicznymi (definiuje wartości na podstawie określonego kryterium).
<code>df.loc[wartość]</code>	Wybiera pojedynczy wiersz lub podzbiór wierszy z ramki danych na podstawie etykiet.
<code>df.loc[:, wartość]</code>	Wybiera pojedynczą kolumnę lub podzbiór kolumn na podstawie etykiet.
<code>df.loc[wartość1, wartość2]</code>	Wybiera wiersze oraz kolumny na podstawie etykiet.
<code>df.iloc[miejsce]</code>	Wybiera pojedynczy wiersz lub podzbiór wierszy z ramki danych na podstawie pozycji określonej za pomocą wartości całkowitoliczbowej.
<code>df.iloc[:, miejsce]</code>	Wybiera pojedynczą kolumnę lub podzbiór kolumn na podstawie pozycji określonej za pomocą wartości całkowitoliczbowej.
<code>df.iloc[miejsce_i, miejsce_j]</code>	Wybiera wiersze i kolumny na podstawie pozycji określonej za pomocą wartości całkowitoliczbowej.
<code>df.at[etykieta_i, etykieta_j]</code>	Wybiera pojedynczą wartość skalarną na podstawie etykiety wiersza i kolumny.
<code>df.iat[i, j]</code>	Wybiera pojedynczą wartość skalarną z wiersza i kolumny zdefiniowanych za pomocą pozycji (wartości całkowitoliczbowych).
metoda <code>reindex</code>	Wybiera wiersze lub kolumny na podstawie etykiet.
metody <code>get_value</code> i <code>set_value</code>	Wybór pojedynczej wartości na podstawie etykiet wiersza i kolumny.

Na początku procesu projektowania biblioteki pandas uważałem, że wybieranie kolumny za pomocą notacji ramkadanych[:, kolumna] jest zbyt kłopotliwe i naraża kod na potencjalne błędy, ponieważ wybieranie kolumn jest jedną z najczęściej wykonywanych operacji. Poszedłem na kompromis i upchnąłem techniki obsługi indeksów (etykiet, a także wartości całkowitoliczbowych) do operatora `ix`. W praktyce doprowadziło to do wielu problematycznych sytuacji z danymi, w których etykiety osi oznaczono etykietami w formie liczb całkowitych, dlatego zespół programistów pakietu pandas zdecydował się na utworzenie operatorów `loc` i `iloc`, które miały obsługiwać tylko odpowiednie indeksy w formie etykiet (`loc`) i liczb całkowitych (`iloc`).

Operator indeksowania `ix` jest wciąż dostępny, ale jego używanie jest niezalecane. Odradzam Ci korzystanie z niego.

Indeksy w postaci liczb całkowitych

Praca z obiektami pandas oznaczonymi indeksami w postaci liczb całkowitych jest czymś, co sprawia trudność wielu nowym użytkownikom. Wynika to z różnic składni indeksowania pomiędzy strukturami pandas a wbudowanymi strukturami Pythona — listami i krotkami. Prawdopodobnie nie uważasz, że poniższy kod może wygenerować błąd:

```
ser = pd.Series(np.arange(3.))
ser
ser[-1]
```

Pakiet pandas może rozpocząć indeksowanie od końca, ale ogólnie rzecz biorąc, w wielu sytuacjach może to doprowadzić do powstania błędów. W zaprezentowanym przykładzie indeks składa się z liczb 0, 1 i 2, ale pandas ma problem z określeniem tego, czego chce użytkownik (biblioteka nie wie, czy zastosowano indeksowanie za pomocą etykiet, czy za pomocą numeru pozycji):

```
In [144]: ser
Out[144]:
0    0.0
1    1.0
2    2.0
dtype: float64
```

W przypadku indeksów niemających formy liczb całkowitych nie ma problemu z dwuznacznością:

```
In [145]: ser2 = pd.Series(np.arange(3.), index=['a', 'b', 'c'])

In [146]: ser2[-1]
Out[146]: 2.0
```

W przypadku etykiet osi zawierających wartości liczbowe wybór danych będzie zawsze oparty na etykietach — dla ujednolicenia. W celu zwiększenia precyzji można skorzystać z atrybutu `loc` (dla etykiet) lub `iloc` (dla liczb całkowitych):

```
In [147]: ser[:1]
Out[147]:
0    0.0
dtype: float64

In [148]: ser.loc[:1]
Out[148]:
```

```
0 0.0
1 1.0
dtype: float64
```

```
In [149]: ser.iloc[:1]
Out[149]:
0 0.0
dtype: float64
```

Działania arytmetyczne i wyrównywanie danych

Ważną cechą pakietu pandas z punktu widzenia niektórych zastosowań jest sposób przeprowadzenia operacji arytmetycznych na obiektach z różnymi indeksami. Jeżeli podczas dodawania któraś z par indeksów nie jest taka sama, to wartości oznaczone takimi indeksami zostaną zaprezentowane w wyniku w postaci unii. Informacja dla osób mających doświadczenie w pracy z bazami danych: działanie to przypomina automatyczne wykonywanie zewnętrznej operacji łączenia (*outer join*) na etykietach indeksu. Przyjrzyj się następującemu przykładowi:

```
In [150]: s1 = pd.Series([7.3, -2.5, 3.4, 1.5], index=['a', 'c', 'd', 'e'])
```

```
In [151]: s2 = pd.Series([-2.1, 3.6, -1.5, 4, 3.1],
.....:                  index=['a', 'c', 'e', 'f', 'g'])
```

```
In [152]: s1
Out[152]:
a 7.3
c -2.5
d 3.4
e 1.5
dtype: float64
```

```
In [153]: s2
Out[153]:
a -2.1
c 3.6
e -1.5
f 4.0
g 3.1
dtype: float64
```

Po dodaniu tych obiektów otrzymamy:

```
In [154]: s1 + s2
Out[154]:
a 5.2
c 1.1
d NaN
e 0.0
f NaN
g NaN
dtype: float64
```

Wewnętrzny mechanizm wyrównywania danych wstawia brakujące wartości w miejsca, w których etykiety się nie nakładają. Brakujące wartości przechodzą dalej do kolejnych operacji matematycznych.

W przypadku obiektu DataFrame wyrównaniu podlegają wiersze i kolumny:

```
In [155]: df1 = pd.DataFrame(np.arange(9.).reshape((3, 3)), columns=list('bcd'),
.....:                      index=['Ohio', 'Texas', 'Colorado'])
```



```
In [156]: df2 = pd.DataFrame(np.arange(12.).reshape((4, 3)), columns=list('bde'),
.....:                        index=['Utah', 'Ohio', 'Texas', 'Oregon'])
```

```
In [157]: df1
Out[157]:
```

	b	c	d
Ohio	0.0	1.0	2.0
Texas	3.0	4.0	5.0
Colorado	6.0	7.0	8.0

```
In [158]: df2
Out[158]:
```

	b	d	e
Utah	0.0	1.0	2.0
Ohio	3.0	4.0	5.0
Texas	6.0	7.0	8.0
Oregon	9.0	10.0	11.0

W wyniku dodania do siebie tych dwóch obiektów powstanie ramka danych, której indeksy i kolumny są uniami kolumn i indeksów dodawanych obiektów:

```
In [159]: df1 + df2
Out[159]:
```

	b	c	d	e
Colorado	NaN	NaN	NaN	NaN
Ohio	3.0	NaN	6.0	NaN
Oregon	NaN	NaN	NaN	NaN
Texas	9.0	NaN	12.0	NaN
Utah	NaN	NaN	NaN	NaN

Kolumny c i e nie występują w obu dodawanych obiektach DataFrame, a więc w obiekcie wyjściowym są one wypełnione brakującymi wartościami. Takie samo zjawisko występuje również wtedy, gdy jakieś etykiety wierszy nie występują w obu obiektach.

Jeżeli dodasz do siebie dwa obiekty DataFrame, w których nie występują żadne wspólne etykiety kolumn i wierszy, to w wyniku znajdą się same wartości null:

```
In [160]: df1 = pd.DataFrame({'A': [1, 2]})
```

```
In [161]: df2 = pd.DataFrame({'B': [3, 4]})
```

```
In [162]: df1
Out[162]:
```

	A
0	1
1	2

```
In [163]: df2
Out[163]:
```

	B
0	3
1	4

```
In [164]: df1 - df2
Out[164]:
```

	A	B
0	NaN	NaN
1	NaN	NaN

Metody arytmetyczne i wypełnianie wartościami

Podczas wykonywania operacji matematycznych pomiędzy obiektami o różnych indeksach w sytuacji, gdy oś o danej etykiecie znajduje się tylko w jednym obiekcie, możesz wstawić określoną wartość, taką jak np. 0:

```
In [165]: df1 = pd.DataFrame(np.arange(12.).reshape((3, 4)),
.....:                      columns=list('abcd'))
```

```
In [166]: df2 = pd.DataFrame(np.arange(20.).reshape((4, 5)),
.....:                      columns=list('abcde'))
```

```
In [167]: df2.loc[1, 'b'] = np.nan
```

```
In [168]: df1
```

```
Out[168]:
```

	a	b	c	d
0	0.0	1.0	2.0	3.0
1	4.0	5.0	6.0	7.0
2	8.0	9.0	10.0	11.0

```
In [169]: df2
```

```
Out[169]:
```

	a	b	c	d	e
0	0.0	1.0	2.0	3.0	4.0
1	5.0	NaN	7.0	8.0	9.0
2	10.0	11.0	12.0	13.0	14.0
3	15.0	16.0	17.0	18.0	19.0

Dodanie do siebie tych obiektów spowoduje umieszczenie wartości *NA* w miejscach, w których etykiety obu obiektów nie pokrywają się:

```
In [170]: df1 + df2
```

```
Out[170]:
```

	a	b	c	d	e
0	0.0	2.0	4.0	6.0	NaN
1	9.0	NaN	13.0	15.0	NaN
2	18.0	20.0	22.0	24.0	NaN
3	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN

Używając metody `add` na obiekcie `df1`, mogę przekazać obiekt `df2` oraz argument definiujący wartość używaną do wypełnienia (`fill_value`):

```
In [171]: df1.add(df2, fill_value=0)
```

```
Out[171]:
```

	a	b	c	d	e
0	0.0	2.0	4.0	6.0	4.0
1	9.0	5.0	13.0	15.0	9.0
2	18.0	20.0	22.0	24.0	14.0
3	15.0	16.0	17.0	18.0	19.0

W tabeli 5.5 wymieniono metody operacji arytmetycznych wykonywanych na obiektach `Series` i `DataFrame`. Każda z metod ma swój odpowiednik rozpoczynający się od litery `r`, który charakteryzuje się odwróconymi argumentami. W związku z tym dwie poniższe metody dają taki sam efekt:

```
In [172]: 1 / df1
```

```
Out[172]:
```

	a	b	c	d
0	inf	1.000000	0.500000	0.333333
1	0.250000	0.200000	0.166667	0.142857
2	0.125000	0.111111	0.100000	0.090909

```
In [173]: df1.rdiv(1)
Out[173]:
```

	a	b	c	d
0	inf	1.000000	0.500000	0.333333
1	0.250000	0.200000	0.166667	0.142857
2	0.125000	0.111111	0.100000	0.090909

Tabela 5.5. Elastyczne metody arytmetyczne

Metoda	Opis
add, radd	Metody służące do dodawania (+).
sub, rsub	Metody służące do odejmowania (-).
div, rdiv	Metody służące do dzielenia (/).
floordiv, rfloordiv	Metody służące do dzielenia całkowitego (//).
mul, rmul	Metody służące do mnożenia (*).
pow, rpow	Metody służące do potęgowania (**).

Podczas uaktualniania indeksu obiektu typu Series lub DataFrame możesz również określić inną wartość używaną do wypełniania brakujących wartości:

```
In [174]: df1.reindex(columns=df2.columns, fill_value=0)
Out[174]:
```

	a	b	c	d	e
0	0.0	1.0	2.0	3.0	0
1	4.0	5.0	6.0	7.0	0
2	8.0	9.0	10.0	11.0	0

Operacje pomiędzy obiektami DataFrame i Series

Operacje arytmetyczne pomiędzy obiektami DataFrame i Series są zdefiniowane podobnie jak w przypadku tablic NumPy o różnej liczbie wymiarów. Przyjrzyj się poniższemu przykładowi — różnicy pomiędzy dwuwymiarową tablicą i jednym z jej wierszy:

```
In [175]: arr = np.arange(12.).reshape((3, 4))

In [176]: arr
Out[176]:
array([[ 0.,  1.,  2.,  3.],
       [ 4.,  5.,  6.,  7.],
       [ 8.,  9., 10., 11.]])

In [177]: arr[0]
Out[177]: array([ 0.,  1.,  2.,  3.])

In [178]: arr - arr[0]
Out[178]:
array([[ 0.,  0.,  0.,  0.],
       [ 4.,  4.,  4.,  4.],
       [ 8.,  8.,  8.,  8.]])
```

Jak widzisz, podczas odejmowania arr[0] od arr operacja odejmowania jest wykonywana raz dla każdego wiersza. Zjawisko to określa się mianem **rozgłaszania**. Więcej informacji na jego temat znajdziesz w „Dodatku A”. W podobny sposób działają operacje pomiędzy obiektami DataFrame i Series:

```
In [179]: frame = pd.DataFrame(np.arange(12.).reshape((4, 3)),
.....:                          columns=list('bde'),
```

```

.....:                index=['Utah', 'Ohio', 'Texas', 'Oregon'])

In [180]: series = frame.iloc[0]

In [181]: frame
Out[181]:
      b    d    e
Utah  0.0  1.0  2.0
Ohio  3.0  4.0  5.0
Texas 6.0  7.0  8.0
Oregon 9.0 10.0 11.0

In [182]: series
Out[182]:
b 0.0
d 1.0
e 2.0
Name: Utah, dtype: float64

```

Domyślnie operacje arytmetyczne pomiędzy obiektami DataFrame i Series dobierają indeks obiektu Series do kolumn obiektu DataFrame i — wykonując operację rozgłaszania — przechodzą w dół wierszy:

```

In [183]: frame - series
Out[183]:
      b    d    e
Utah  0.0  0.0  0.0
Ohio  3.0  3.0  3.0
Texas 6.0  6.0  6.0
Oregon 9.0  9.0  9.0

```

Jeżeli wartość indeksu nie zostanie znaleziona w kolumnie obiektu DataFrame lub w indeksie obiektu Series, to obiekty zostaną przeindeksowane w celu utworzenia unii:

```

In [184]: series2 = pd.Series(range(3), index=['b', 'e', 'f'])

In [185]: frame + series2
Out[185]:
      b    d    e    f
Utah  0.0  NaN  3.0  NaN
Ohio  3.0  NaN  6.0  NaN
Texas 6.0  NaN  9.0  NaN
Oregon 9.0  NaN 12.0  NaN

```

Jeżeli zamiast tego chcesz przeprowadzić operację rozgłaszania po kolumnach, dopasowując wiersze, musisz skorzystać z jednej z metod arytmetycznych, takich jak:

```

In [186]: series3 = frame['d']

In [187]: frame
Out[187]:
      b    d    e
Utah  0.0  1.0  2.0
Ohio  3.0  4.0  5.0
Texas 6.0  7.0  8.0
Oregon 9.0 10.0 11.0

In [188]: series3
Out[188]:
Utah    1.0
Ohio    4.0
Texas    7.0

```

```
Oregon 10.0
Name: d, dtype: float64
```

```
In [189]: frame.sub(series3, axis='index')
Out[189]:
```

	b	d	e
Utah	-1.0	0.0	1.0
Ohio	-1.0	0.0	1.0
Texas	-1.0	0.0	1.0
Oregon	-1.0	0.0	1.0

Przekazany numer osi określa *oś, po której ma zostać przeprowadzone dobieranie*. W zaprezentowanym przypadku chciałem przeprowadzić dobieranie po indeksie wiersza obiektu DataFrame (axis='index' lub axis=0), a następnie wykonać rozgłaszanie w poprzek.

Funkcje apply i map

Funkcje uniwersalne pakietu NumPy (metody przetwarzające tablice element po elemencie) działają również z obiektami pandas:

```
In [190]: frame = pd.DataFrame(np.random.randn(4, 3), columns=list('bde'),
.....:                          index=['Utah', 'Ohio', 'Texas', 'Oregon'])
```

```
In [191]: frame
Out[191]:
```

	b	d	e
Utah	-0.204708	0.478943	-0.519439
Ohio	-0.555730	1.965781	1.393406
Texas	0.092908	0.281746	0.769023
Oregon	1.246435	1.007189	-1.296221

```
In [192]: np.abs(frame)
Out[192]:
```

	b	d	e
Utah	0.204708	0.478943	0.519439
Ohio	0.555730	1.965781	1.393406
Texas	0.092908	0.281746	0.769023
Oregon	1.246435	1.007189	1.296221

Kolejną często wykonywaną operacją jest przetwarzanie każdego wiersza lub kolumny tablicy jednowymiarowej za pomocą funkcji. Można to zrobić za pomocą metody apply obiektu DataFrame:

```
In [193]: f = lambda x: x.max() - x.min()
```

```
In [194]: frame.apply(f)
Out[194]:
```

b	1.802165
d	1.684034
e	2.689627

dtype: float64

Funkcja f oblicza różnicę pomiędzy maksymalną i minimalną wartością obiektu Series. W zaprezentowanym przykładzie została wywołana dla każdej kolumny obiektu frame. Wynikiem jest obiekt Series, w którym indeksem są etykiety kolumn obiektu frame.

Jeżeli do funkcji apply przekazany zostanie argument axis='columns', to funkcja będzie tym razem wywoływana jednokrotnie dla poszczególnych wierszy:

```
In [195]: frame.apply(f, axis='columns')
Out[195]:
Utah    0.998382
Ohio    2.521511
Texas   0.676115
Oregon  2.542656
dtype: float64
```

Większość standardowych parametrów statystycznych macierzy, takich jak suma (sum) i średnia (mean), można wyznaczyć za pomocą metod obiektu DataFrame, a więc korzystanie z funkcji apply nie jest w ich przypadku konieczne.

Funkcja przekazana do funkcji apply nie musi zwracać wartości skalarnej. Może również zwrócić serię zawierającą wiele wartości:

```
In [196]: def f(x):
.....:     return pd.Series([x.min(), x.max()], index=['min', 'max'])

In [197]: frame.apply(f)
Out[197]:
```

	b	d	e
min	-0.555730	0.281746	-1.296221
max	1.246435	1.965781	1.393406

Istnieje również możliwość użycia funkcji Pythona przetwarzających element po elemencie. Załóżmy, że chcesz uzyskać sformatowany łańcuch na podstawie poszczególnych wartości zmiennoprzecinkowych znajdujących się w obiekcie frame. Możesz to zrobić za pomocą metody applymap:

```
In [198]: format = lambda x: '%.2f' % x

In [199]: frame.applymap(format)
Out[199]:
```

	b	d	e
Utah	-0.20	0.48	-0.52
Ohio	-0.56	1.97	1.39
Texas	0.09	0.28	0.77
Oregon	1.25	1.01	-1.30

Nazwa applymap (zastosuj mapowanie) wynika z tego, że obiekt Series dysponuje metodą map przeznaczoną do wykonywania funkcji przetwarzających dane element po elemencie:

```
In [200]: frame['e'].map(format)
Out[200]:
Utah    -0.52
Ohio     1.39
Texas     0.77
Oregon   -1.30
Name: e, dtype: object
```

Sortowanie i tworzenie rankingów

Sortowanie zbioru danych według określonych kryteriów to kolejny ważny element pakietu pandas. W celu wykonania sortowania leksykograficznego po wierszach lub kolumnach należy skorzystać z metody sort_index, która zwraca nowy, posortowany obiekt:

```
In [201]: obj = pd.Series(range(4), index=['d', 'a', 'b', 'c'])

In [202]: obj.sort_index()
Out[202]:
a    1
```

```
b 2
c 3
d 0
dtype: int64
```

Ramki danych mogą być sortowane po indeksie dowolnej osi:

```
In [203]: frame = pd.DataFrame(np.arange(8).reshape((2, 4)),
.....:                        index=['three', 'one'],
.....:                        columns=['d', 'a', 'b', 'c'])
```

```
In [204]: frame.sort_index()
Out[204]:
```

	d	a	b	c
one	4	5	6	7
three	0	1	2	3

```
In [205]: frame.sort_index(axis=1)
Out[205]:
```

	a	b	c	d
three	1	2	3	0
one	5	6	7	4

Dane są domyślnie sortowane w kolejności wzrastającej, ale mogą być również posortowane w kolejności malejącej:

```
In [206]: frame.sort_index(axis=1, ascending=False)
Out[206]:
```

	d	c	b	a
three	0	3	2	1
one	4	7	6	5

W celu posortowania serii według umieszczonych w niej wartości należy skorzystać z metody `sort_values`:

```
In [207]: obj = pd.Series([4, 7, -3, 2])

In [208]: obj.sort_values()
Out[208]:
```

2	-3
3	2
0	4
1	7

```
dtype: int64
```

Podczas sortowania serii domyślnie wszelkie brakujące wartości są umieszczane na końcu:

```
In [209]: obj = pd.Series([4, np.nan, 7, np.nan, -3, 2])

In [210]: obj.sort_values()
Out[210]:
```

4	-3.0
5	2.0
0	4.0
2	7.0
1	NaN
3	NaN

```
dtype: float64
```

Podczas sortowania ramki danych możesz użyć danych z jednej lub z kilku kolumn w roli kluczy sortowania. W tym celu należy przekazać nazwę kolumny (lub nazwy kolumn) do opcji `by` metody `sort_values`:

```
In [211]: frame = pd.DataFrame({'b': [4, 7, -3, 2], 'a': [0, 1, 0, 1]})
```

```
In [212]: frame
```

```
Out[212]:
```

```
   a  b
0  0  4
1  1  7
2  0 -3
3  1  2
```

```
In [213]: frame.sort_values(by='b')
```

```
Out[213]:
```

```
   a  b
2  0 -3
3  1  2
0  0  4
1  1  7
```

W celu wykonania sortowania po wielu kolumnach należy przekazać listę ich nazw:

```
In [214]: frame.sort_values(by=['a', 'b'])
```

```
Out[214]:
```

```
   a  b
2  0 -3
0  0  4
3  1  2
1  1  7
```

Tworzenie rankingu polega na przypisaniu rangi w postaci wartości od jednego do wartości równej liczbie poprawnych punktów danych tablicy. W celu utworzenia rankingu serii lub ramki danych należy skorzystać z metody `rank`. Metoda ta domyślnie zrywa powiązania, przypisując każdej grupie średnią wartość rangi:

```
In [215]: obj = pd.Series([7, -5, 7, 4, 2, 0, 4])
```

```
In [216]: obj.rank()
```

```
Out[216]:
```

```
0  6.5
1  1.0
2  6.5
3  4.5
4  3.0
5  2.0
6  4.5
dtype: float64
```

Rangi mogą być również przypisywane według kolejności występowania w danych:

```
In [217]: obj.rank(method='first')
```

```
Out[217]:
```

```
0  6.0
1  1.0
2  7.0
3  4.0
4  3.0
5  2.0
6  5.0
dtype: float64
```

W zaprezentowanym przykładzie zamiast korzystać ze średniej rangi równej 6,5 dla elementów 0 i 2, skorzystano z wartości 6 i 7. Wynika to z tego, że etykieta 0 znajduje się przed etykietą 2.

Możliwe jest również tworzenie rankingów w kolejności malejącej:

```
# Wartościom przypisz maksymalną rangę w grupie.  
In [218]: obj.rank(ascending=False, method='max')  
Out[218]:  
0 2.0  
1 7.0  
2 2.0  
3 4.0  
4 5.0  
5 6.0  
6 4.0  
dtype: float64
```

W tabeli 5.6 znajdziesz listę dostępnych metod przełamujących powiązania.

Tabela 5.6. Metody przerywające powiązania z rangami

Metoda	Opis
'average'	Metoda domyślna: przypisuje średnią rangę każdemu elementowi w równej grupie.
'min'	Używa minimalnej rangi dla całej grupy.
'max'	Używa maksymalnej rangi dla całej grupy.
'first'	Przypisuje rangi w kolejności, w jakiej wartości występują w danych.
'dense'	Działa podobnie jak <code>method='min'</code> , ale rangi pomiędzy grupami zawsze wzrastają o 1, a nie o liczbę równą liczbie elementów w grupie.

W przypadku obiektu `DataFrame` możliwe jest określenie rang w wierszach lub kolumnach:

```
In [219]: frame = pd.DataFrame({'b': [4.3, 7, -3, 2], 'a': [0, 1, 0, 1],  
.....:                        'c': [-2, 5, 8, -2.5]})  
  
In [220]: frame  
Out[220]:  
   a  b  c  
0  0  4.3 -2.0  
1  1  7.0  5.0  
2  0 -3.0  8.0  
3  1  2.0 -2.5  
  
In [221]: frame.rank(axis='columns')  
Out[221]:  
   a  b  c  
0  2.0  3.0  1.0  
1  1.0  3.0  2.0  
2  2.0  1.0  3.0  
3  2.0  3.0  1.0
```

Indeksy osi ze zduplikowanymi etykietami

Dotychczas analizowaliśmy tylko przykłady, w których etykiety osi (wartości indeksu) były unikalne. Wiele funkcji pakietu `pandas` (np. funkcja `reindex`) wymaga tego, aby etykiety były unikalne, ale nie jest to obowiązkowe. Oto przykład małej serii ze zduplikowanymi wartościami indeksu:

```
In [222]: obj = pd.Series(range(5), index=['a', 'a', 'b', 'b', 'c'])  
  
In [223]: obj  
Out[223]:
```

```
a 0
a 1
b 2
b 3
c 4
dtype: int64
```

Unikalność etykiet można określić za pomocą własności `is_unique`:

```
In [224]: obj.index.is_unique
Out[224]: False
```

Wybór danych jest jedną z operacji, które działają inaczej z duplikatami. Indeksowanie etykiety przypisanej do wielu elementów zwraca serię. W przypadku pojedynczego elementu przypisanego do etykiety zwracana jest wartość skalarna:

```
In [225]: obj['a']
Out[225]:
a 0
a 1
dtype: int64
```

```
In [226]: obj['c']
Out[226]: 4
```

Może to skomplikować Twój kod, ponieważ typ danych uzyskanych w wyniku indeksowania zależy od tego, czy dana etykieta jest unikalna, czy się powtarza.

Ta sama logika dotyczy również indeksowania wierszy ramki danych:

```
In [227]: df = pd.DataFrame(np.random.randn(4, 3), index=['a', 'a', 'b', 'b'])
```

```
In [228]: df
Out[228]:
```

	0	1	2
a	0.274992	0.228913	1.352917
a	0.886429	-2.001637	-0.371843
b	1.669025	-0.438570	-0.539741
b	0.476985	3.248944	-1.021228

```
In [229]: df.loc['b']
Out[229]:
```

	0	1	2
b	1.669025	-0.438570	-0.539741
b	0.476985	3.248944	-1.021228

5.3. Podsumowywanie i generowanie statystyk opisowych

Obiekty pakietu pandas obsługują zestaw praktycznych metod matematycznych i statystycznych. Większość z nich dostarcza **statystycznych danych podsumowujących** lub służy do **redukcji**. Metody tego typu zwracają pojedynczą wartość (np. sumę lub średnią) wygenerowaną na podstawie serii lub serii wartości z wierszy lub kolumn ramki danych. W porównaniu z podobnymi metodami tablic NumPy charakteryzują się one wbudowanymi procedurami obsługi brakujących danych. Przyjrzyj się następującemu przykładowi małej ramki danych:

```
In [230]: df = pd.DataFrame([[1.4, np.nan], [7.1, -4.5],
.....:                       [np.nan, np.nan], [0.75, -1.3]],
.....:                       index=['a', 'b', 'c', 'd'],
.....:                       columns=['one', 'two'])
```

```
In [231]: df
Out[231]:
   one  two
a  1.40 NaN
b  7.10 -4.5
c  NaN  NaN
d  0.75 -1.3
```

Wywołanie metody sum tej ramki danych zwróci serię zawierającą sumy poszczególnych kolumn:

```
In [232]: df.sum()
Out[232]:
one    9.25
two   -5.80
dtype: float64
```

Przekazanie argumentu `axis='columns'` lub `axis=1` spowoduje zwrócenie sum elementów umieszczonych w poszczególnych kolumnach:

```
In [233]: df.sum(axis='columns')
Out[233]:
a    1.40
b    2.60
c    NaN
d   -0.55
dtype: float64
```

Brakujące wartości nie są brane pod uwagę, dopóki cały wycinek (wiersz lub kolumna) nie zawiera samych wartości typu NA. Funkcję tę można wyłączyć za pomocą opcji `skipna`:

```
In [234]: df.mean(axis='columns', skipna=False)
Out[234]:
a    NaN
b    1.300
c    NaN
d   -0.275
dtype: float64
```

W tabeli 5.7 wymieniono najczęściej używane opcje metod redukujących.

Tabela 5.7. Opcje metod redukujących

Opcja	Opis
<code>axis</code>	Wybór osi, po której ma zostać przeprowadzona redukcja; w przypadku ramki danych 0 powoduje przeprowadzenie operacji na wierszach, a 1 — na kolumnach.
<code>skipna</code>	Wykluczanie brakujących wartości; domyślnie włączone (True).
<code>level</code>	Redukcja grupy o poziom w przypadku hierarchicznego indeksowania osi (wieloindeks).

Niektóre metody, takie jak `idxmin` i `idxmax`, zwracają pośrednie statystyki — takie jak indeksy, pod którymi znajdują się wartości minimalne i maksymalne:

```
In [235]: df.idxmax()
Out[235]:
one  b
two  d
dtype: object
```

Inne metody zwracają akumulacje:

```
In [236]: df.cumsum()
Out[236]:
   one  two
a  1.40  NaN
b  8.50 -4.5
c  NaN  NaN
d  9.25 -5.8
```

Istnieją również metody, które nie są reduktorami ani nie generują akumulacji. Przykładem takiej metody jest `describe`. Metoda ta zwraca za jednym zamachem wiele statystyk podsumowujących obiekt:

```
In [237]: df.describe()
Out[237]:
   one  two
count  3.000000  2.000000
mean   3.083333 -2.900000
std    3.493685  2.262742
min    0.750000 -4.500000
25%    1.075000 -3.700000
50%    1.400000 -2.900000
75%    4.250000 -2.100000
max    7.100000 -1.300000
```

W przypadku danych nienumerycznych metoda `describe` zwraca inne parametry statystyczne:

```
In [238]: obj = pd.Series(['a', 'a', 'b', 'c'] * 4)
In [239]: obj.describe()
Out[239]:
count  16
unique   3
top     a
freq    8
dtype: object
```

W tabeli 5.8 znajdziesz pełną listę statystyk podsumowujących i związanych z nimi metod.

Tabela 5.8. Statystyki opisowe i podsumowujące

Metoda	Opis
<code>count</code>	Liczba wartości innych niż NA.
<code>describe</code>	Zwraca zestaw statystyk podsumowujących serię lub każdą kolumnę ramki danych.
<code>min, max</code>	Określa wartości minimalną i maksymalną.
<code>argmin, argmax</code>	Zwraca indeks (liczbę), pod którą znajduje się wartość minimalna lub maksymalna.
<code>idxmin, idxmax</code>	Zwraca etykietę indeksu, pod którą znajduje się wartość minimalna lub maksymalna.
<code>quantile</code>	Zwraca przykładowy kwantyl w zakresie od 0 do 1.
<code>sum</code>	Oblicza sumę wartości.
<code>mean</code>	Oblicza średnią wartości.
<code>median</code>	Określa medianę wartości (kwantyl 50%).
<code>mad</code>	Oblicza średnią odchylenia bezwzględnego od wartości średniej.
<code>prod</code>	Zwraca iloczyn wszystkich wartości.

Tabela 5.8. Statystyki opisowe i podsumowujące — ciąg dalszy

Metoda	Opis
var	Określa wariancję wartości próbki.
std	Oblicza odchylenie standardowe wartości próbki.
skew	Określa asymetrię (skośność) wartości próbki (trzeci moment).
kurt	Określa asymetrię (skośność) wartości próbki (czwarty moment).
cumsum	Oblicza sumę kumulacyjną wartości.
cummin, cummax	Oblicza kumulacyjne minimum i maksimum.
cumprod	Oblicza kumulacyjny iloczyn wartości.
diff	Oblicza pierwszą różnicę (metoda przydatna podczas pracy z szeregami czasowymi).
pct_change	Oblicza zmianę procentową.

Współczynnik korelacji i kowariancja

Niektóre statystyki podsumowujące, takie jak współczynnik korelacji i kowariancja, są obliczane na podstawie pary argumentów. Skorzystajmy z przykładów ramek danych zawierających dane na temat cen i nakładów aukcji pobranych z serwisu Yahoo! Finance za pomocą dodatkowego pakietu `pandas-datareader`. Jeżeli nie zainstalowałeś go wcześniej, to możesz to zrobić za pomocą polecenia `conda` lub `pip`.

```
conda install pandas-datareader
```

Korzystam z modułu `pandas-datareader` w celu pobrania danych na temat kilku podmiotów giełdowych:

```
import pandas_datareader.data as web
all_data = {ticker: web.get_data_yahoo(ticker)
            for ticker in ['AAPL', 'IBM', 'MSFT', 'GOOG']}
price = pd.DataFrame({ticker: data['Adj Close']
                     for ticker, data in all_data.items()})
volume = pd.DataFrame({ticker: data['Volume']
                       for ticker, data in all_data.items()})
```


Możliwe, że w chwili, gdy czytasz te słowa, serwis Yahoo! Finance już nie istnieje (spółka Yahoo! została przejęta w 2017 roku przez korporację Verizon). Opis aktualnych możliwości pakietu `pandas-datareader` znajdziesz w jego dokumentacji dostępnej w internecie.

Teraz obliczę zmiany procentowe cen. Jest to operacja wykonywana na danych szeregu czasowego, którą opiszę dokładniej w rozdziale 11.:

```
n [242]: returns = price.pct_change()
```

```
In [243]: returns.tail()
```

```
Out[243]:
```

	AAPL	GOOG	IBM	MSFT
Date				
2016-10-17	-0.000680	0.001837	0.002072	-0.003483
2016-10-18	-0.000681	0.019616	-0.026168	0.007690
2016-10-19	-0.002979	0.007846	0.003583	-0.002255
2016-10-20	-0.000512	-0.005652	0.001719	-0.004867
2016-10-21	-0.003930	0.003011	-0.012474	0.042096

Metoda `corr` serii określa współczynnik korelacji nakładających się, wyrównanych za pomocą indeksu wartości umieszczonych w dwóch obiektach typu `Series` (dotyczy to wartości typu innego niż `NA`). Metoda `cov` w podobny sposób oblicza kowariancję:

```
In [244]: returns['MSFT'].corr(returns['IBM'])
Out[244]: 0.49976361144151144

In [245]: returns['MSFT'].cov(returns['IBM'])
Out[245]: 8.8706554797035462e-05
```

`MSFT` jest poprawnym atrybutem Pythona, a więc możemy dokonać wyboru kolumn za pomocą bardziej zwartej składni:

```
In [246]: returns.MSFT.corr(returns.IBM)
Out[246]: 0.49976361144151144
```

Metody `corr` i `cov` ramek danych zwracają pełną macierz współczynników korelacji i kowariancji w formie ramki danych:

```
In [247]: returns.corr()
Out[247]:
```

	AAPL	GOOG	IBM	MSFT
AAPL	1.000000	0.407919	0.386817	0.389695
GOOG	0.407919	1.000000	0.405099	0.465919
IBM	0.386817	0.405099	1.000000	0.499764
MSFT	0.389695	0.465919	0.499764	1.000000

```
In [248]: returns.cov()
Out[248]:
```

	AAPL	GOOG	IBM	MSFT
AAPL	0.000277	0.000107	0.000078	0.000095
GOOG	0.000107	0.000251	0.000078	0.000108
IBM	0.000078	0.000078	0.000146	0.000089
MSFT	0.000095	0.000108	0.000089	0.000215

Metoda `corrwith` obiektu `DataFrame` umożliwi obliczenie korelacji pomiędzy parami elementów kolumn lub wierszy ramki danych i innym obiektem typu `Series` lub `DataFrame`. Przekazanie serii powoduje zwrócenie serii zawierającej współczynniki korelacji obliczone dla każdej kolumny:

```
In [249]: returns.corrwith(returns.IBM)
Out[249]:
```

AAPL	0.386817
GOOG	0.405099
IBM	1.000000
MSFT	0.499764

dtype: float64

Przekazanie ramki danych spowoduje zwrócenie współczynników korelacji pomiędzy kolumnami o takich samych nazwach. W poniższym przykładzie obliczam korelację pomiędzy procentowymi zmianami ilości:

```
In [250]: returns.corrwith(volume)
Out[250]:
```

AAPL	-0.075565
GOOG	-0.007067
IBM	-0.204849
MSFT	-0.092950

dtype: float64

Przekazanie argumentu `axis='columns'` spowoduje wykonanie operacji wiersz po wierszu. Niezależnie od tego, czy korelacja jest obliczana dla wierszy, czy dla kolumn, przed jej wyznaczeniem punkty danych są wyrównywane na podstawie etykiet.

Unikalne wartości, ich liczba i przynależność

Kolejna grupa metod, którą chciałbym opisać, służy do uzyskiwania informacji dotyczących wartości znajdujących się w jednowymiarowych seriach. Działanie tych metod przedstawię na przykładzie następującej serii:

```
In [251]: obj = pd.Series(['c', 'a', 'd', 'a', 'a', 'b', 'b', 'c', 'c'])
```

Na początek przyjrzyjmy się funkcji `unique`, która zwraca tablicę unikalnych wartości znajdujących się w obiekcie `Series`:

```
In [252]: uniques = obj.unique()
```

```
In [253]: uniques
```

```
Out[253]: array(['c', 'a', 'd', 'b'], dtype=object)
```

Unikalne wartości nie zawsze muszą być zwracane w posortowanej kolejności, ale w razie konieczności można je posortować później (`uniques.sort()`). Funkcja `value_counts` zwraca natomiast obiekt `Series` zawierający dane na temat częstotliwości występowania poszczególnych wartości:

```
In [254]: obj.value_counts()
```

```
Out[254]:
```

```
c 3
a 3
b 2
d 1
dtype: int64
```

Dla ułatwienia wartości znajdujące się w obiekcie `Series` są sortowane w kolejności malejącej. Metoda `value_counts` jest jednocześnie wysokopoziomową metodą biblioteki `pandas`, która może być użyta w kontekście dowolnej tablicy lub sekwencji:

```
In [255]: pd.value_counts(obj.values, sort=False)
```

```
Out[255]:
```

```
a 3
b 2
c 3
d 1
dtype: int64
```

Metoda `isin` wykonuje wektorową operację sprawdzania przynależności do zbioru. Można z niej korzystać podczas filtrowania zbioru danych w celu uzyskania podzbioru wartości w formie obiektu `Series` lub kolumny obiektu `DataFrame`:

```
In [256]: obj
```

```
Out[256]:
```

```
0 c
1 a
2 d
3 a
4 a
5 b
6 b
7 c
8 c
dtype: object
```

```
In [257]: mask = obj.isin(['b', 'c'])
```

```
In [258]: mask
```

```

Out[258]:
0 True
1 False
2 False
3 False
4 False
5 True
6 True
7 True
8 True
dtype: bool

In [259]: obj[mask]
Out[259]:
0 c
5 b
6 b
7 c
8 c
dtype: object

```

Metoda `Index.get_indexer` jest związana z metodą `isin`. Zwraca ona tablicę indeksów wygenerowaną na podstawie tablicy, w której mogą znajdować się identyczne wartości, umożliwiając utworzenie kolejnej tablicy z unikalnymi wartościami:

```

In [260]: to_match = pd.Series(['c', 'a', 'b', 'b', 'c', 'a'])

In [261]: unique_vals = pd.Series(['c', 'b', 'a'])

In [262]: pd.Index(unique_vals).get_indexer(to_match)
Out[262]: array([0, 2, 1, 1, 0, 2])

```

Informacje na temat tych metod podsumowano w tabeli 5.9.

Tabela 5.9. Metody umożliwiające określenie unikalnych wartości i liczby powtórzeń wartości oraz przynależności wartości do zbioru

Metoda	Opis
<code>isin</code>	Zwraca tablicę wartości logicznych określającą, czy każda z wartości serii znajduje się w przekazanej sekwencji wartości.
<code>match</code>	Określa wartości indeksów dla każdej wartości znajdującej się w tablicy. Dotyczy to indeksów, pod którymi znajdują się dane wartości w innej tablicy zawierającej unikalne wartości; przydaje się podczas wyrównywania danych i operacji łączenia.
<code>unique</code>	Zwraca tablicę unikalnych wartości wchodzących w skład serii; wartości są zwracane w kolejności, w jakiej zostały zaobserwowane.
<code>value_counts</code>	Zwraca serię, w której indeksem są unikalne wartości, a wartościami — liczby wystąpień poszczególnych wartości; dane są posortowane w kolejności malejącej.

Czasami zachodzi potrzeba obliczenia histogramu wielu spokrewnionych kolumn ramki danych. Oto przykład takiej operacji:

```

In [263]: data = pd.DataFrame({'Qu1': [1, 3, 4, 3, 4],
.....:                       'Qu2': [2, 3, 1, 2, 3],
.....:                       'Qu3': [1, 5, 2, 4, 4]})

In [264]: data
Out[264]:
   Qu1  Qu2  Qu3
0    1    2    1
1    3    3    5
2    4    1    2
3    3    2    4
4    4    3    4

```



```
0  1  2  1
1  3  3  5
2  4  1  2
3  3  2  4
4  4  3  4
```

Przekazanie `pandas.value_counts` do metody `apply` tej ramki danych da następujący efekt:

```
In [265]: result = data.apply(pd.value_counts).fillna(0)
```

```
In [266]: result
```

```
Out[266]:
```

```
   Qu1  Qu2  Qu3
1  1.0  1.0  1.0
2  0.0  2.0  1.0
3  2.0  2.0  0.0
4  2.0  0.0  2.0
5  0.0  0.0  1.0
```

W zaprezentowanym przykładzie etykiety wierszy wygenerowanego obiektu są unikalnymi wartościami występującymi we wszystkich kolumnach. W poszczególnych kolumnach zwróconego obiektu znajdują się wartości określające liczbę wystąpień danej wartości.

5.4. Podsumowanie

W kolejnym rozdziale opiszę narzędzia biblioteki `pandas` służące do wczytywania (*ładowania*) zbiorów danych, a także zapisywania ich na dysku. W dalszej kolejności zajmę się narzędziami przeznaczonymi do oczyszczania, przetwarzania, analizy i graficznej interpretacji danych.

A

adres URL, 167
algebra liniowa, 20, 93, 120
algorytm
    PCA, 21
    sortowania stabilnego, 436
analiza
    koszykowa, 288, 289
    skupień, 21
    statystyczna, 19, 295, 334, 338, 340, 346
    szeregu czasowego, 22
    trendów, 394
    wariancji, 22, 366
argument, *Patrz*: funkcja argument
arkusz kalkulacyjny, 15
automagia, 41

B

baza
    danych
        MySQL, 239
        SQL, 187, 222
    Olsona, 317
biblioteka, 61
    Beautiful Soup, 179
    Blosc, 183
    h5py, 183, 184, 442
    html5lib, 179
    interfejsu użytkownika, 42
    IPython, 19, 20
    Jupyter, 20
    line_profiler, 457
    LLVM, 439
    lxml, 179

matplotlib, 19, 42, 245, 246, 379
    importowanie, 245
    schemat kolorów, 258, 259
modelująca, 357
Numarray, 94
Numba, 439, 440
Numeric, 94
NumPy, 18, 25, 93, 94, 415
    importowanie, 95
    indeksowanie tablic, 101, 102, 104, 105, 108, 423
    typy danych, 98, 99
pandas, 16, 18, 25, 100, 127, 148, 154, 217, 274, 301, 341
    wizualizacja danych, 259
Patsy, 360, 362
PyTables, 183, 184, 442
pytz, 317
requests, 186
scikit-learn, 16, 21, 357, 369
SciPy, 20
seaborn, 245, 259, 379
statsmodels, 21, 295, 357, 360, 366
TensorFlow, 370
blok try-except, 84
błąd, *Patrz też*: wyjątek
    TypeError, 85
    ValueError, 85
błądzenie losowe, 124, 125
broadcasting, *Patrz*: rozgłaszanie

C

Curry Haskell, 82
currying, 82

czas, 55, 168, 302, 453
specyfikator, 56
strefa czasowa, 317, 319, 320, 376, 378, 381
uniwersalny koordynowany, *Patrz:* czas UTC
UTC, 317, 320

D

dane

agregacja, 281, 285, 309
binarne, 182
brakujące, 189, 370
    filtrowanie, 191
    wypełnianie, 193, 290, 291
    zastępowanie, 197
dyskretyzacja, 200, 201
filtrowanie, 273
grupowanie, *Patrz też:* ramka danych
    grupowanie
    nieobudowane, 352
homogeniczne, 415, 432
indeksowanie, *Patrz:* indeksowanie
kategoryczne, 269
kod kategorii, 342
kodowanie one hot, 348
łączenie, 222, 224, 226, 227, 230
    częściowo nakładających się, 234
modelowanie, 189, 362
nienumeryczne, 363
odczyt, 167, 172, 173
operacja osiowa, 235
podział na koszyki, 200, 201, 288, 289, 345, 411
    krawędź, 329, 331
    OHLC, 331
powtarzające się, 342
poziom, 342
próbka losowa, 292
przekształcanie, 196
reprezentacja
    kategoryczna, 342, 343, 347, 348, 363, 365
    kodowana słownikowo, 342
standaryzacja, 362
średnia ważona, 293
tabelaryczne przekształcenia, 235
typ, 50
ustrukturyzowane, 15, 18
wizualizacja, 19, 245, 272, 273
wyrównywanie, 148
wyśrodkowywanie, 362

zagnieżdżone, 433
zapis, 174
zduplikowane, 195
data, 55, 168, 169, 302, 304
dzień roboczy, 314
przesunięcie, 313, 314, 315
specyfikator, 56
zakres, 310, 311, 312, 313, 314
    z określeniem strefy czasowej, 318
debuger, 449, 450, 451, 452
design matrix, *Patrz:* macierz projektowa
dummy variable, *Patrz:* zmienna fikcyjna

E

estymator jądrowy gęstości, *Patrz:* wykres gęstości

F

facet grid, *Patrz:* wykres panelowy
fancy indexing, *Patrz:* ndarray indeksowanie
    specjalne
feature engineering, *Patrz:* inżynieria cech
format
    bcloz, 183
    długi, 238, 239
    Feather, 183
    HDF5, 167, 182, 183, 185, 442
    hierarchiczny, 183
    HTML, 167, 179
    JSON, 167, 178, 375, 402
    MessagePack, 167, 182
    pickle, 182
    szeroki, 241
    XML, 179, 180
funkcja, *Patrz też:* metoda, polecenie
    %alias, 448
    %cpaste, 39, 41
    %debug, 41
    %hist, 41
    %magic, 41
    %matplotlib, 42
    %page, 42
    %paste, 39, 41
    %pdb, 41
    %prun, 42, 455
    %quickref, 41
    %reset, 41
    %run, 42

%run-p, 455
 %time, 42, 453, 454
 %timeit, 40, 42, 453, 454
 %who, 42
 %xdel, 42
 abs, 112
 add, 113, 440
 add_subplot, 247, 248
 anonimowa, *Patrz*: funkcja lambda
 apply, 153
 arange, 97
 arccos, 112
 arcsin, 112
 arctan, 112
 argmax, 125
 argpartition, 437
 argument
     definiowany za pomocą słowa kluczowego, 78
     kluczowy, 44
     pozycyjny, 44, 78
 array, 96, 97
 asarra, 97
 astype, 100
 beta, 123
 binomial, 123
 bisect.bisect, 66
 bisect.insort, 66
 calue_counts, 341
 ceil, 112
 chisquare, 123
 column_stack, 421
 conatatenate, 230
 concat, 222, 230, 231, 233
 concatenate, 420, 421
 copysign, 113
 cos, 112
 count, 281
 csv.writer, 177
 cut, 200, 202
 date_range, 310, 311, 312
 det, 122
 diag, 122
 divide, 113
 divmod, 111
 dot, 120, 122
 drop_duplicates, 195
 dropna, 190, 191
 dstack, 421
 duplicated, 195
 eig, 122
 empty, 97, 98
 empty_like, 68
 enumerate, 68
 equal, 113
 exp, 110, 112
 eye, 98
 fabs, 112
 factorplot, 269, 271
 figure, 246
 fillna, 190, 193, 194, 197, 290, 291
 first, 281
 float, 84
 floor, 112 floor_divide, 113
 fmax, 113
 fmin, 113
 frompyfunc, 432
 full, 98
 full_like, 98
 gamma, 21, 123
 get_dummies, 204
 gęstości, 21
 greater, 113
 greater_equal, 113
 groupby, 83, 276, 277, 279, 345
 hstack, 420
 hsplit, 421
 hstack, 421
 identity, 98
 iloc, 203
 in1d, 119
 intersect1d, 119
 inv, 122
 isfinite, 112
 isinf, 112
 isinstance, 46
 isnan, 112
 isnull, 130, 190
 iter, 47
 join, 222, 223
 json.dumps, 178
 json.loads, 178
 json.pandas.read_json, 178
 lambda, 81, 212, 284, 350
 last, 281
 less, 113
 less_equal, 113
 list, 49, 64
 funkcja

load, 120
log, 112
logical_and, 113, 430
logical_not, 112
logical_or, 113
logical_xor, 113
lstsq, 122
magiczna, 39, 40, 41, 447
map, 196, 199
max, 281
maximum, 111, 113
mean, 281, 283
median, 281
melt, 241
merge, 222, 223, 226
min, 281
minimum, 113
mod, 113
model.predict, 372
modf, 111, 112
multiply, 113
normal, 123
not_equal, 113
notnull, 130, 190
ones, 97
ones_like, 97
open, 87
optymalizator, 20
pandas.read_html, 179
pandas.read_pickle, 182
parser, 304
parsowania, 167, 168, 171, 181
partition, 437
patsy.build_design_matrices, 363
PeriodIndex, 239
permutation, 123, 203
pinv, 122
pivot, 241
pivot_table, 295, 297
power, 113
prod, 281
profilowanie, 457
qcut, 201, 202, 345
qr, 122
quantile, 281
rand, 123
randint, 123
randn, 123
random.seed, 123
range, 59, 97
re.compile, 210
read_clipboard, 167
read_csv, 167, 168, 169
    argument, 172, 173
read_excel, 167
read_feather, 168
read_fwf, 167
read_hdf, 167
read_html, 167
read_json, 167
read_msgpack, 167
read_pickle, 167
read_sas, 168
read_sql, 168
read_stata, 168
read_table, 167, 169, 170, 176
    argument, 172, 173
reindex, 157
rename, 199
repeat, 422
replace, 197, 198
resample, 310
reset_index, 222
reversed, 70
rint, 112
row_stack, 421
rozkładu ciągłego, 21
ruchomego okna, 334, 335, 336, 340
    binarna, 338
sample, 203
save, 120
seaborn.barplot, 266
seed, 123
Series, 129
set, 73
set_index, 221
set_trace, 452
setdiff1d, 119
setxor1d, 119
shuffle, 123
sign, 112
sin, 112
solve, 122
sorted, 69
spli, 421
sqrt, 110, 112
square, 112
std, 281, 283

- str, 52, 213, 303
- str.get, 213
- strptime, 56, 303
- subplots, 248
- subtract, 113
- sum, 281
- svd, 122
- tan, 112
- tile, 422, 423
- trace, 122
- tuple, 61
- tworzenie, 77
  - częściowa aplikacja argumentów, 82
- uniform, 123
- unionId, 119
- unique, 119, 341
- uniwersalna, 110, 153, 429
  - dwuargumentowa, 111, 113
  - jednoargumentowa, 111, 112
- value_counts, 381
- var, 281
- vectorize, 440
- vsplit, 421
- vstack, 420, 421
- wartość, 79
- where, 115
- wywołanie, 44
- zeros, 97, 98
- zeros_like, 98
- zip, 69

G

- generator, 82, 83
- GIL, 17
- Global Interpreter Lock, *Patrz:* GIL
- GroupBy, *Patrz:* obiekt grupujący

H

- haszowalność, 72
- histogram, 266, 268
- historia poleceń, 445
- HTML, 20
- Hugunin Jim, 94
- Hunter John, 19, 245

I

- indeks, 137, 138, 219, 435
  - hierarchiczny, 170, 288
  - oparty na delcie czasu, 301
  - uaktualnianie, 139, 140, 141
  - w postaci liczb całkowitych, 147
- indeksowanie
  - częściowe, 218
  - hierarchiczne, 217, 218, 236
- instrukcja
  - break, 58
  - except, 84, 85
  - if, 57, 60
  - pass, 59
- interfejs
  - groupby, 273
  - oparty na formułach, 366, 368
  - pakietu matplotlib, 252
  - pyplot, 252
  - sieciowy, 186
  - tablicowy, 366
  - typu, 168
- inżynieria cech, 357
- IPython, 31
- iterator, 82

J

- jądro, 20
- język
  - C, 16
  - C#, 17
  - C++, 16, 17
  - FORTRAN, 16
  - interpretowany, 16, 17, 30
  - Java, 17
  - kompilowany, 17
  - o ścisłej kontroli typów, 46
  - Perl, 16
  - Python, *Patrz:* Python
  - R, 17, 19
  - Ruby, 16
  - SAS, 17
  - skryptowy, 16
- Jupyter Notebook, 20, 25
  - generowanie wykresów, 245
  - plik, 33
  - uruchamianie, 32
  - wykres, 247

K

kalendarz, 302
kategoria, 342
KDE, *Patrz:* wykres gęstości
kernel density estimate, *Patrz:* wykres gęstości
klasa
    defaultdict, 72
    ExcelFile, 185
    HDFStore, 183, 184
    Period, 321
    PeriodIndex, 321
    WOM, 314
kod
    HTML, *Patrz:* HTML
    Markdown, 20
    struktura, 43
    ze schowka, 39
komentarz, 44
kontener, 18
kowariancja, 161
krotka, 50, 61, 79
    element, 62
    mnożenie, 62
    przypisywanie zmiennych, 62
    rozpakowanie, 62, 63
    tworzenie, 61
    wycinek, *Patrz:* wycinek
    zagnieżdżona, 61, 62
kwartył, 201

L

las losowy, 21
liczba
    całkowita, 51
    losowa, 93, 123
    pseudolosowa, 122, 123
    zmiennoprzecinkowa, 51
linia regresji, 269
lista, 49, 50, 64
    element
        dodawanie, 64
        filtrowanie, 75
    łączenie, 65
        w formie słownika, 71
    składanie, 75, 76
        zagnieżdżone, 76

    sortowanie, 66, 69
    wycinek, *Patrz:* wycinek
literał łańcuchowy, *Patrz:* łańcuch

Ł

łańcuch, 50, 51
    dodawanie, 53
    formatowanie, 53
    JSON, 167, 178, 186, 375
    łączenie, 207
    podział, 207
    sparator, 207
    szablon, 53
    wektoryzacja, 212
    wieloliniowy, 51
łata, 256

M

macierz, 15
    faktoryzacja, 21
    iloczyn skalarny, 120, 121
    mnożenie, 120
    projektowa, 360
    rozkład, 20, 120
    rzadka, 21
    tożsamościowa, 98
    transpozycja, 109
    wykresów punktowych, 269
mapa, *Patrz:* słownik
memory-mapped,
    Patrz: plik mapowany w pamięci
metadane, 98, 137
metoda, 44, *Patrz też:* funkcja
    accumulate, 430, 431
    add_categories, 349
    agg, 282, 285, 350
    aggregate, 282, 283
    all, 118
    any, 118
    append, 64, 65, 138
    apply, 286, 287, 340, 349, 351
    argmax, 117
    argmin, 117
    argsort, 435
    as_ordered, 349
    as_unordered, 349
    asfreq, 322

astype, 99, 100
Bayesa, 366
casefold, 209
cat, 214
center, 214
close, 88, 89
closed, 89
contains, 212, 214
conv, 162
corr, 162
corrwith, 162
count, 51, 64, 208, 214
cumprod, 117
cumsum, 117
datetime, 56
delete, 138
describe, 282
difference, 138
distplot, 268
drop, 138, 141
encode, 54
endswith, 208, 214
extend, 65
extract, 214
fillna, 332
find, 208
findall, 210, 211, 212, 214
finditer, 212
fit, 367
flush, 89, 441
format, 53
get, 72, 214
grid search, 21
groupby, 288, 295, 296, 335, 349
groups, 211
head, 132
heapsort, 437
index, 208
Index.get_indexer, 164
insert, 64, 138
insertion, 138
intersection, 73
is_monotonic, 138
is_unique, 138
isalnum, 214
isalpha, 214
isdecimal, 214
isdigit, 214
isin, 138, 163, 164
islower, 214
isnumeric, 214
isupper, 214
join, 208, 214
json, 186
keys, 71
legend, 252
len, 214
lexsort, 435, 436
ljust, 209
lower, 209, 214
lstrip, 209, 214
łączenie w łańcuch, 354, 355
magiczna, 35
match, 164, 210, 211, 212, 214
max, 117
mean, 117, 275
mergesort, 437
min, 117
momentów, 366
mro, 416
numeryczna, 20
outer, 430, 431
pad, 214
pipe, 355
pivot, 239
plot, 259, 260, 261
plot.bar, 262
plot.barh, 262
plot.kde, 267
plt.legend, 252
pop, 65, 70, 72
quicksort, 437
ravel, 419
read, 88, 89
readlines, 89
reduce, 429, 430, 431
reduceat, 431
redukcji, 116
regplot, 269
reindex, 139, 140, 141, 332
remove, 65
remove_categories, 349
remove_unused_categories, 349
rename_categories, 349
reorder_categories, 349
repeat, 214
replace, 208, 214
resample, 328, 329, 335, 353

metoda
   reshape, 417, 418
   rfind, 208
   rjust, 209
   rstrip, 209, 214
   sample, 292
   savefig, 257
   search, 210, 212
   searchsorted, 438
   seek, 88, 89, 90
   set_categories, 349
   set_xticklabels, 253
   set_xticks, 253
   setdefault, 72
   shift, 314, 315
   size, 276
   slice, 214
   sort, 66, 118, 434
     klucz sortowania, 66
   sort_index, 154, 220
   sort_values, 436
   split, 207, 209, 212, 214
   stack, 218, 219, 236, 237
   startswith, 208, 214
   statystyczna, 116, 158
   std, 117
   strftime, 56, 303
   strip, 207, 209, 214
   sub, 211, 212
   subn, 212
   subplots_adjust, 250
   sum, 117
   summary, 367
   swapaxes, 110
   swaplevel, 220
   take, 342, 382
   tell, 88, 89
   to_datetime, 304
   to_pickle, 182
   transform, 349, 351
   transpose, 109
   tz_convert, 318, 319
   tz_localize, 318, 319
   ukrywanie, 35
   union, 73, 138
   unique, 138, 164
   unstack, 218, 219, 236, 237, 238, 241, 381
   update, 71
   upper, 209, 214
   value_counts, 163, 164
   values, 71
   var, 117
   wewnętrzna, 35
   write, 89
   writelines, 89
   xlim, 252, 253
   xticklabels, 252
   xticks, 252
 model
   dostrajanie, 372
   liniowy, 22, 360, 366
   obiektowy, 44
   przestrzeni stanu, 366
   przeszukiwanie siatkowe, 372
   przeuczenie, 372
   regresji liniowej, *Patrz:* model liniowy
   walidacja krzyżowa, 372
 moduł, 48
   bisect, 66
   calendar, 302
   collections, 72
   cProfile, 455
   csv, 176
   datetime, 55, 302
   itertools, 83, 84
   lxml.objectify, 181
   numpy.linalg, 121
   numpy.random, 122
   pickle, 182
   re, 209
   time, 302
 MovieLens, 384

N

NaN, 132
 ndarray, 95, 96, 97, 136, 415, 432
   indeksowanie, 101, 102, 104, 105, 423
     specjalne, 108
   krotka
     kroków, 415
     kształtu, 415, 418
   kształt, 415, 418
   sortowanie, 118, 119, 434, 435
   transpozycja, 109
   tworzenie, 96, 97, 98
   typ danych, 415
   wskaźnik danych, 415
   wycinek, 102

notacja
?, 37
data.map, 212
NumPy, 358

O

obiekt
  atrybut, 47
  BytesIO, 257
  c_, 421
  data.frame, 19
  DataFrame, 131, 132, 139, 151, 183, 191, 284,
    Patrz też: ramka danych
  indeksowanie, 146
  kolumna, 132, 133, 134
  konwersja na tablicę NumPy, 358
  ranking, 156
  sortowanie, 154
  statystyki, 158
  wiersz, 133
  DateOffset, 320
  datetime, 56, 302, 303, 304, 315
  dostęp oparty na atrybucie, 133
  dtype, 96, 98
  figure, 246
  grupujący, 275, 279, 281, 286, 287
    indeksowanie, 278
    iteracja, 277
  haszowalność, *Patrz:* haszowalność
  index, 137, 199
  introspekcja, 36
  iterowalny, 47, 82
    tworzenie, 82
  kroczący, 415
  memmap, 441
  metoda, 47, *Patrz też:* metoda
  modyfikacja, 50, 137
    efekt uboczny, 50
  ndarray, 18, *Patrz:* ndarray
  odwołanie, 46
  pandas.Categorical, 344
  Patsy, 360, 361
  Period, 321, 322
  PeriodIndex, 322
    tworzenie, 326
  Python pickle, 167
  r_, 421
  Series, 139, 151, 183, 279, 347
    permutacja, 203

    ranking, 156
    sortowanie, 154
    statystyki, 158
  shape, 96
  string, 207, 208
  tablicowy, 18, 95
  timedelta, 302
  Timestamp, 303, 306, 315, 319
  typ, 44, *Patrz:* typ
    wywoływalny, 355
okno ruchome, 334, 335, 336
Oliphant Travis, 94
operator
  &, 73
  |, 73
  binarny, 48, 49
  ewm, 337
  iloc, 145, 147
  indeksowania, 145
  infiksowy mnożenia macierzy, 121
  loc, 133, 145, 147
  matematyczny, 48
  porównywania, 48
  rolling, 335

P

pakiet, *Patrz:* biblioteka
patch, *Patrz:* łąta
Pérez Fernando, 19, 20
pętla
  for, 58
  while, 59
pierwiastek, 20
pivot table, *Patrz:* tabela przestawna
pivoting, *Patrz:* dane operacja osiowa
plik
  .py, 48
  binarny, 89, 167, 168, 182, 183, 185
  CSV, 167, 174, 177, 238, 406
    składnia, 176, 177
  Feather, 168, 183
  HDF5, 167, 182, 183, 185
  HTML, 167
  iteracja, 173
  mapowany w pamięci, 441
  otwieranie, 87
    do odczytu, 87, 88
    do zapisu, 87

- plik
    - parsowanie, 181
    - PDF, 257
    - programu Stata, 168
    - SAS, 168
    - SVG, 257
    - tryb tekstowy, 89
    - XLS, 167, 185
    - XML, 180
    - zamykanie, 87, 88
  - polecenie, *Patrz też:* funkcja
    - %lprun, 457, 458
    - %pdb, 450
    - %prun, 457
    - %run, 31, 37, 450
    - cat, 169
    - exit, 30
    - ipython, 31
    - powłoki systemowej, 447
    - python, 30
    - systemowe, 447
    - type, 169
  - powłoka IPython, *Patrz:* IPython
  - protokół iteratora, 47, 82
  - przepływ sterowania, 57
  - przerwanie KeyboardInterrupt, 38
  - przestrzeń nazw, 78, 459
    - pusta, 38
  - przetwarzanie
    - sygnałów, 20
    - wsadowe, 95
  - Python, 17
    - instalacja, 22, 24
    - interpreter, *Patrz:* interpreter
    - jądro, *Patrz:* jądro
    - konfiguracja, 22, 24
    - ograniczenia, 17
    - semantyka, 43
    - społeczność, 25
    - wydajność, 442
- R**
- ramka danych, 131, 145, 168, 274,
    - Patrz też:* DataFrame
    - grupowanie, 274
      - funkcja, 280
      - klucz, 274, 275, 276, 277, 280, 288
      - obiekt grupujący, 275
      - poziom indeksu, 280
      - seria, 279
      - słownik, 279
      - tabela przestawna, *Patrz:* tabela przestawna
    - indeksowanie, 146, 220, 221
    - łączenie, 222, 223, 224, 226, 234
      - przy użyciu indeksu, 227, 230
    - permutacja, 203
    - ranking, 156
    - sortowanie, 155
    - statystyki, 158
    - typ danych, 136
  - regresja
    - grzbietowa, 21
    - Lasso, 21
    - liniowa, 22
    - logistyczna, 21
    - OLS, 295
  - resampling, 273
  - rozgłaszanie, 93, 113, 151, 424, 425, 426, 428
  - rozkład
    - beta, 123
    - chi-kwadrat, 123
    - gamma, 123
    - jednostajny, 123
    - normalny, 116, 123
    - prawdopodobieństwa, 21
  - równanie
    - liniowe rzadkie, 21
    - różniczkowe, 20
  - rzutowanie, 46
- S**
- sekwencja, 68
  - seria, 128, 274, 347
    - etykieta, 128
    - indeks, 128
    - indeksowanie, 143, 144, 220
    - ranking, 156
    - sortowanie, 155
    - statystyki, 158
    - tworzenie, 128
  - serializacja, 182
  - set, *Patrz:* zbiór
  - skrót klawiszowy, 39
    - Ctrl+C, 38, 40
    - Ctrl+D, 30
  - skrypt, 16

słownik, 50, 70, 129, 136, 196, 198, 279, 342
  element, 70
  klucz, 72
  łączenie, 71
  składanie, 76
  słowników, 136

słowo kluczowe
  and, 54
  as, 48
  continue, 58
  def, 77
  del, 70
  else, 85
  except, 85
  finally, 85
  for, 58
  global, 78, 79
  if, 57, 60
  in, 65
  is, 49
  is not, 49
  lambda, 81
  map, 196, 197
  not, 65
  or, 54
  while, 59

SPECFUN, 21

statystyka opisowa, 21

stos, *Patrz:* format długi

structured array, *Patrz:* tablica o złożonej strukturze

SVM, 21

symulacja Monte Carlo, 292

system kodowania
  ASCII, 51, 53
  konwersja, 54
  Unicode, 51, 53, 90
  UTF-8, 30, 51, 54, 90

szereg
  czasowy, 15, 22, 301, 305, 333, 366, 369, 394
  częstotliwość, 310, 311, 312, 313, 314, 322,
  323, 326, 328, 329, 332, 333
  eksperymentu, 301
  indeksowanie, 306, 309
  interwał, 301
  okres, 301, 321, 325
  próbkiowanie
  w dół, 328, 329
  w górę, 328, 332

strefa czasowa, *Patrz:* czas strefa czasowa
wagi zanikające wykładniczo, 334, 337
wybieranie, 306, 308
z duplikatami indeksów, 309
zmiana rozdzielczości, 310
znacznik czasu, 301, 325

Ś

środowisko programistyczne, 25, 461

T

tabela, 18
  krzyżowa, 298
  przestawna, 295, 296, 297

tablica, 18, 94
  asocjacyjna, *Patrz:* słownik
  element
  wartość początkowa, 97, 98
  widok, 101
  indeksowanie, 101, 102, 104, 105, 108, 423
  konkatenacja, 230
  kształt, 96
  łączenie, 420
  ndarray, *Patrz:* ndarray
  NumPy, 18, 50
  o złożonej strukturze, 432, 434
  powtarzanie, 422
  replikacja, 422
  spłaszczanie, 419
  transpozycja, 109
  tworzenie, 96, 97, 98
  typ danych, 96, 98
  wartości całkowitoliczbowych, 423
  wartości logicznych, 105, 106, 107
  wielowymiarowa, *Patrz:* macierz
  wymiaru, 342
  zmiana wymiarów, 417

Taylor Jonathan, 21

transformacja Fouriera, 93

tuple, *Patrz:* krotka

typ, 98, 99
  bool, 51, 55
  bytes, 51
  Categorical, 341, 343, 344, 345
  date, 55
  datetime, 55, 302, 303
  datetime.timedelta, 57

typ

datetime64, 306
float, 50, 51, 55
hierarchia, 417
int, 50, 51, 55
interfejs, *Patrz:* interfejs typu
kontrola ścisła, 46
konwersja, 46
None, 51
rozdzielanie, 52
rzutowanie, 55, 99, 100
skalarny, 50
str, 51, 55
string, 53
time, 55
zagnieżdżony, 433
typowanie kaczki, 47

U

uczenie maszynowe, 348, 357, 369, 384
  nadzorowane, 369
  nienadzorowane, 369
układ rzadkich równań liniowych, 21

W

walidacja krzyżowa, *Patrz:* model walidacja krzyżowa
wartość
  False, 54
  logiczna, 54
  NA, 190, 191, 290
  NaN, 189, *Patrz:* NaN
  NaT, 304
  niedostępna, *Patrz:* wartość NA
  None, 50, 55
  null, 51
  OHLC, 331
  True, 54
  zastępcza, 189
Wattenberg Laura, 398
wątek nakładanie się w czasie, 17
wektoryzacja, 100, 113
wiązanie, 45
Wickham Hadley, 183, 274, 389
wielowątkowość, 17, *Patrz też:* GIL
wiersz poleceń, 30
Williams Ashley, 402

współczynnik

  korelacji, 161, 294
  zaniku, 337
wycinek, 67
wydajność, 442
wyjątek, 84, *Patrz też:* błąd
  ValueError, 100
  w konsoli IPython, 86
wykres, 19, 245
  adnotacje, 255, 256
  gęstości, 266, 268
  kolor, 250, 258
  kształty, 256
  legenda, 252, 253, 254
  liniowy, 259
  margines, 250, 257
  panelowy, 269, 271
  par, 269
  pudełkowy, 271
  punktowy, 268, 269
  słupkowy, 262, 263, 379
    histogram, *Patrz:* histogram
  styl linii, 250
  tytuł, 253
  zapisywanie, 257
  znacznik, 251, 253
wyrażenie
  generatora, 83
  regex, 209
  regularne, 170, 209, 210
  trójargumentowe, 60

Y

Yahoo! Finance, 161

Z

zapytanie SQL, 168
zbiór, 73, 75
  część wspólna, 73
  domknięcie, 200
  literal, 73
  otwarcie, 200
  różnica, 73
  składanie, 76
  suma, 73
  tworzenie, 73

zmienna
  fikcyjna, 348
  globalna, 78
  lokalna, 78
  przypisywanie, 45
  wiązana, 45
  wskazująca, 205, 206
  zakres, 78
  zastępcza, 204

znak
  #, *Patrz:* znak kratki
  %, 40
  @, 121
  >>>, *Patrz:* znak gotowości
  biały, 43
    usuwanie, 207
  cudzysłowu
    podwójny, 51
    pojedynczy, 51
  cudzysłowu, 51
  dwukropka, 43

gotowości, 30
gwiazdki, 37
końca wiersza, 51
kratki, 44
łańcuch, *Patrz:* łańcuch
  spacji, 43
  specjalny, 52
system kodowania, *Patrz:* system kodowania
średnika, 44
tabulacji, 43
ukośnika lewego, 52
Unicode, 52, 53
zapytania, 36

Ż

żądanie HTTP, 178

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Python: poznaj idealne narzędzie do analizy danych!

Analiza danych stała się samodzielną dyscypliną wiedzy, interesującą specjalistów z wielu branż: analityków biznesowych, statystyków, architektów oprogramowania czy też osoby zajmujące się sztuczną inteligencją. Wydobywanie informacji ze zbiorów danych pozwala na uzyskanie wiedzy niedostępnej w inny sposób. W tym celu dane trzeba odpowiednio przygotować, oczyścić, przetworzyć i oczywiście poddać analizie. Warto również zadbać o ich wizualizację. Do tych wszystkich zadań najlepiej wykorzystać specjalne narzędzia opracowane w języku Python.

To drugie, zaktualizowane i uzupełnione wydanie klasycznego podręcznika napisanego z myślą o analitykach, którzy dotychczas nie pracowali w Pythonie, oraz o programistach Pythona, którzy nie zajmowali się dotąd analizą danych ani obliczeniami naukowymi. Przedstawiono tu możliwości oferowane przez Pythona 3.6 oraz najnowsze funkcje pakietów Pandas i NumPy, a także środowisk IPython i Jupyter. Przy opisie poszczególnych narzędzi analitycznych wyjaśniono ich działanie i zaprezentowano przykłady ich efektywnego i kreatywnego wykorzystania. Ta książka powinna się znaleźć w podręcznej bibliotece każdego analityka danych!

Wes McKinney – jest świetnie znany jako twórca pakietu Pandas, popularnej otwartej biblioteki Pythona przeznaczonej do analizy danych. Zajmuje się językami Python i C++. Jest związany ze środowiskiem analityków pracujących w Pythonie i z Apache Software Foundation, z którą rozwija wiele ciekawych projektów. Obecnie pracuje w Nowym Jorku jako architekt oprogramowania. Często występuje w roli prelegenta na konferencjach. Uwielbia podróże, interesuje się lingwistyką i językami obcymi.

Najważniejsze zagadnienia:

- eksploracja danych za pomocą powłoki IPython i środowiska Jupyter
- korzystanie z pakietów NumPy i Pandas
- tworzenie wizualizacji danych za pomocą pakietu Matplotlib
- praca z danymi regularnych i nieregularnych szeregów czasowych
- rozwiązywanie rzeczywistych problemów analitycznych

 Helion	<i>Sprawdź nasze szkolenia!</i>	KOD KORZYŚCI <i>Sięgnij po więcej!</i>	
 helion.pl	 SZKOLENIA	ISBN 978-83-283-4081-7	
 HELION SA ul. Kościuszki 1c 44-100 Gliwice tel.: 32 230 98 63 helion@helion.pl	AKADEMIA IT & BUSINESS WWW.SZKOLENIA.HELION.PL	 9 788328 340817	
INFORMATYKA W NAJLEPSZYM WYDANIU		Cena: 89,00 zł	